

Dětské skupiny a sousedské dětské skupiny

Časté otázky a odpovědi

Obsah

Základní informace.....	1
Oprávnění k poskytování služby	8
Sousedská dětská skupina – další informace.....	11
Pečující osoba v dětské skupině	15
Věk dětí v dětské skupině	25
Evidence dětí v dětské skupině (údaje o dětech)	27
Vazba rodiče na trh práce	30
Smlouvy s rodiči	32
Úhrada rodiče za službu péče o dítě v DS.....	35
Stravování dětí	38
Kontroly, standardy kvality péče	41
Financování provozu dětské skupiny	42

Základní informace

Co jsou dětské skupiny

Dětské skupiny jsou službou péče o dítě na nekomerční bázi. Jedná se o pravidelnou péči o dítě od 6 měsíců věku do zahájení povinné školní docházky, která je poskytována mimo obydlí dítěte, ve skupině dětí, kvalifikovanou pečující osobou. Služba je zaměřena na zajištění potřeb dítěte, jeho výchovu a rozvoj schopností, kulturních, hygienických a sociálních návyků.

Sousedská dětská skupina je také dětskou skupinou, nejedná se o „sousedské hlídání“. Informace k dětské skupině (DS) platí také pro sousedskou dětskou skupinu (SDS), pokud není výslovně uvedeno jinak.

Kde zjistím informace o dětských skupinách a sousedských dětských skupinách v blízkosti mého bydliště?

Informace o dětských skupinách a sousedských dětských skupinách je možné najít na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí a Úřadu práce ČR, v části Evidence poskytovatelů dětských skupin. Odkaz na webové stránky: <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny>.

Povinnost obce zajistit podmínky pro výchovnou péči o dítě ode dne 3. narozenin

Nová právní úprava má odloženou účinnost k 1. 1. 2026. Vznik povinnosti obce je podmíněn nepřijetím dítěte k předškolnímu vzdělávání dle školského zákona a splněním dalších podmínek ze strany rodiče. Poprvé se tedy projeví na základě zápisu k předškolnímu vzdělávání pro školní rok 2026/2027, který se bude konat v březnu/květnu 2026. Vysvětlení paragrafového znění: <https://www.mpsv.cz/povinnost-obce-zajistit-vychovnou-peci-o-dite>.

Právní úprava požadavků na provoz dětských skupin

Poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je upraveno v zákoně č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Právní úprava sousedských dětských skupin

Sousedská dětská skupina je typem dětské skupiny, vztahuje se na ni právní úprava týkající se dětských skupin, pokud není v právním předpise výslovně uvedeno, že se dané ustanovení na sousedskou dětskou skupinu nevztahuje.

2

Poskytovatel – právní forma

Službu péče o dítě v dětské skupině je možné poskytovat jen na základě platného oprávnění. Právní osoby podnikající mohou tuto službu poskytovat jen jako doplňkovou činnost, tj. nemohou být založeny za účelem poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Poskytovatelem může být například zaměstnavatel rodiče, obec nebo příspěvková organizace obce, vysoká škola, církevní či neziskové organizace.

Fyzické osoby podnikající mohou poskytovat službu jen pro své zaměstnance nebo jejich rodinné příslušníky

Fyzické osoby nepodnikající mohou poskytovat službu péče o dítě v sousedské dětské skupině o kapacitě maximálně 4 dětí.

Dětská skupina zaměstnavatele

Zaměstnavatel může provozovat dětskou skupinu nejen pro své zaměstnance, ale může i přijímat i děti jiných rodičů, pokud to bude v souladu s vnitřními pravidly a jinými právními předpisy.

Fyzická osoba jako poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině

Jako podnikající fyzická osoba (většinou živnostník s přiděleným IČ) můžete provozovat dětskou skupinu pro své zaměstnance nebo jejich rodinné příslušníky.

Jako nepodnikající fyzická osoba (nemáte živnostenské oprávnění, není přidělováno IČO) můžete poskytovat službu péče o dítě v sousedské dětské skupině.

Počet dětí v dětské skupině

Kapacita dětské skupiny je maximálně 24 dětí, nejčastěji 12 dětí. Kapacita každé dětské skupiny je zapsána v evidenci poskytovatelů. V sousedské dětské skupině mohou být nejvýše 4 děti, včetně vlastních dětí poskytovatele ve věku do zahájení povinné školní docházky, o které pečuje v provozní době sousedské dětské skupiny.

Věk dětí v dětské skupině

Služba péče o dítě v dětské skupině je určena pro děti ve věku od 6 měsíců do zahájení povinné školní docházky. O děti mladší 1 roku je možné pečovat jen ve skupině maximálně 4 dětí, kde všechny jsou mladší 4 let. Nejčastěji navštěvují dětské skupiny děti, které své třetí narozeniny oslaví do 31. srpna. Od začátku dalšího školního roku pak přecházejí do mateřské školy. Pokud si to rodiče přejí a poskytovatel to umožňuje, mohou do dětské skupiny docházet i dále.

3

Může poskytovatel vymezit ve vnitřních pravidlech okruh dětí, kterým je služba určena?

Ano. Poskytovatel musí přizpůsobit poskytování služby věku dětí, není jeho povinností zabezpečit péči o celé spektrum věkového rozmezí uvedeného v zákoně. S ohledem na kvalitu péče by to ani nebylo vhodné. Poskytovatel nemá povinnost přijímat děti se specifickými potřebami, kterým by nedokázal poskytnout odpovídající péči. Stejně tak může přijímat pouze děti svých zaměstnanců nebo jako obec přednostně přijímat děti s trvalým pobytem na území obce.

Děti se specifickými potřebami (zdravotní, vzdělávací apod.)

Ze standardů kvality péče vyplývá, že poskytovatel je povinen v plánu výchovy a péče upravit podmínky a způsoby poskytování péče v případě přijetí dítěte se specifickými potřebami. Není jeho povinností přijímat děti, kterým nemůže z důvodu personálních, provozních, prostorových a jiných zajistit odpovídající péči. Při stanovení počtu pečujících osob v dětské skupině je poskytovatel povinen zohlednit zdravotní stav dětí, dobu pobytu dětí v dětské skupině a věk dětí.

Kdo může pečovat o děti v dětské skupině

Pečující osoba musí být plnoletá, plně svéprávná, bezúhonná, zdravotně a odborně způsobilá. Tyto podmínky musí být splněny před započítáním péče o děti.

Plán výchovy a péče v dětské skupině

Poskytovatel je povinen zpracovat a zajistit dodržování plánu výchovy a péče o dítě, rozvoje schopností, kulturních, hygienických a sociálních návyků dítěte se zaměřením na formování osobnosti dítěte a fyzický a psychický vývoj dítěte. Je zakázáno používat vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení anebo takové výchovné prostředky, které se dotýkají důstojnosti dítěte nebo které jakkoli ohrožují jeho zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj. Kritéria kvality Plánu výchovy a péče jsou uvedena v Příloze číslo 1 Vyhlášky číslo 350/2021 Sb. Byl vydán metodický materiál Průvodce naplňování standardy kvality péče. Všechny materiály prochází revizí po aktuální novele zákona a jsou postupně doplňovány na webové stránky <https://www.mpsv.cz/informacni-materialy>.

Více dětských skupin poskytovatele ve stejném objektu

Poskytovatel může provozovat více dětských skupin. Pro každou dětskou skupinu se uděluje oprávnění zvlášť a poskytovatel musí dodržet všechny povinnosti pro každou dětskou skupinu. Budou-li splněny požadavky požární ochrany, stavební předpisy a hygienické požadavky na prostory a provoz, mohou být dětské skupiny umístěny ve stejném objektu.

Poskytovatel sousedské dětské skupiny, který je zároveň pečující osobou, může získat oprávnění jen k jedné dětské skupině a nesmí sdílet prostory s jinou dětskou skupinou.

Docházka dítěte do více dětských skupin

Uzavření smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině má závažné dopady, protože smlouva může být podkladem pro nárok příspěvku ze státního rozpočtu. Zda je služba financována ze státního rozpočtu, musí být ve smlouvě uvedeno. Nejedná se o pouhou rezervaci místa, ale závazek službu v uvedeném rozsahu využívat. Z toho důvodu není možné, aby rodič uzavřel více smluv, ze kterých by vyplývala docházka ve stejný čas do různých dětských skupin.

Dítě může navštěvovat více dětských skupin v různé dny nebo časy. Je-li provoz dětské skupiny přerušen, může v době přerušování navštěvovat dítě jinou dětskou skupinu.

Rodič má povinnost bezodkladně písemně informovat poskytovatele o tom, že uzavřel smlouvu s jiným poskytovatelem a kdy bude dítě do jiné dětské skupiny docházet, včetně čerpání státního příspěvku na provoz.

Nesplněním povinnosti rodiče může poskytovateli vzniknout škoda, má právo ve smlouvě vyžadovat smluvní pokutu.

Docházka dítěte přijatého k předškolnímu vzdělávání do dětské skupiny

Pokud bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole, nemůže zároveň obsadit kapacitní místo v dětské skupině s využitím státního příspěvku na provoz.

Na základě žádosti o přijetí do mateřské školy v době zápisu (vždy v květnu) je dítě přihlášeno na celý školní rok, od 1. září. Pokud rodič má zájem o přijetí k jinému termínu, musí podat/vzít zpět a změnit podání na žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání v průběhu školního roku. Přijetím do MŠ se stává dítětem mateřské školy, i kdyby se rodič s ředitelem domluvil na pozdějším dni nástupu (zahájení docházky).

V době přerušení nebo omezení provozu mateřské školy (např. v létě) dítě navštěvovat dětskou skupinu může, poskytovatel může čerpat příspěvek na kapacitní místo obsazené tímto dítětem.

Povinné předškolní vzdělávání je možné naplnit individuálním vzděláváním s přezkoušením v mateřské škole, při tom dítě může docházet do dětské skupiny a poskytovatel může čerpat příspěvek na kapacitní místo obsazené tímto dítětem.

Jak poznám, že se jedná o dětskou skupinu, a ne jiné předškolní zařízení

5

Služba musí být označována slovy „dětská skupina“ nebo „sousedská dětská skupina“. Je to možné ověřit v evidenci poskytovatelů, kterou naleznete na webových stránkách: <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny>. Neoznačení služby podle zákona je přestupkem, přestupkem je také naopak označování slovy dětská skupina jiné služby, jejíž poskytovatel nemá platné oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

Rozdíl mezi dětskou skupinou a zařízením, které funguje v režimu vázané živnosti

Poskytování těchto služeb se řídí jinými předpisy. Dětská skupina je nezisková činnost, kromě hygienických a dalších požadavků na prostory a provoz jsou stanoveny mimo jiné požadavky na pečující osoby a kontrolováno dodržování standardů kvality péče. Poskytovatel je povinen službu označovat jako dětská skupina nebo sousedská dětská skupina. Při splnění zákonných podmínek má poskytovatel nárok na příspěvek ze státního rozpočtu.

Živnost je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. U vázané živnosti Péče o dítě do tří let v denním režimu jsou stanoveny požadavky na odbornou způsobilost podnikající osoby i pečujícího personálu, provozovna musí

splňovat stanovené požadavky. Kvalita péče není ze strany veřejné moci kontrolována, služba není financována ze státního rozpočtu.

Rozdíl mezi dětskou skupinou a mateřskou školou

Dětskou skupinu navštěvují zpravidla děti mladší 3 let, které nemají nárok na předškolní vzdělávání. V případě zájmu rodiče mohou dětské skupiny navštěvovat děti až do zahájení povinné školní docházky. Rodič jako primární pečovatel vybírá pro své dítě službu, je podrobně seznámen s vnitřními pravidly a plánem výchovy a péče. Služba je poskytována rodiči pro sladění rodinného a pracovního života. Péče je poskytována v menším kolektivu s více pečujícími osobami. Pro nárok na příspěvek je třeba prokázat vazbu na trh práce. Je kontrolováno dodržování zákonných požadavků a standardů kvality ze strany Úřadu práce ČR.

Mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání dětem podle školského zákona, zaměstnanost rodičů není sledována. Ve školním roce po dosažení 5 let věku je předškolní vzdělávání povinné. Školní vzdělávací program se řídí Rámcovým vzdělávacím programem stanoveným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Kvalitu předškolního vzdělávání kontroluje a hodnotí Česká školní inspekce. Jsou nastavena pravidla pro vzdělávání dětí se speciálními potřebami a dětí s odlišným mateřským jazykem, včetně podpůrného systému pedagogicko-psychologických poraden a souvisejícího financování kompenzace.

6

Odlišně je nastaveno financování služby včetně úhrady rodiče, kvalifikace a počty pečujících osob aj.

Přerušení provozu dětské skupiny

Poskytovatel může přerušit provoz dětské skupiny plánovaně (například z důvodu dovolené, úpravy interiéru apod.) nebo je k tomu nucen (např. z důvodu přerušení dodávky tepla). Rodičům záměr oznamuje nejpozději 1 měsíc před prvním dnem přerušení poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Pokud by šlo o nějakou nepředvídatelnou událost, oznámí rodiči přerušení poskytování služby péče o dítě v dětské skupině bezodkladně poté, co se o důvodu přerušení dozví. Je vhodné využít běžně využívaných forem komunikace s rodiči, navíc se oznámení povinně zveřejní také v prostorách dětské skupiny, které jsou přístupné rodiči (např. šatna).

V době přerušení provozu dětské skupiny může dítě navštěvovat jinou dětskou skupinu, uzavření smlouvy s jiným poskytovatelem je rodič povinen poskytovateli písemně oznámit.

Přerušení poskytování služby v délce pětinasobku provozních dní v roce nemá vliv na příspěvek, poskytovatel je povinen oznámit přerušení provozu v hlášení obsazenosti za předchozí měsíc.

Sousedská dětská skupina musí službu přerušit nebo omezit při výskytu příznaků infekčního onemocnění u členů domácnosti poskytovatele, pokud je služba poskytovaná v jeho obydlí.

Více k přerušení provozu dětské skupiny v samostatném metodickém materiálu, který je k dispozici na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/informacni-materialy>.

Kdo kontroluje poskytovatele služby péče o dítě v dětské skupině

Dodržování zákonných povinností poskytovatele, včetně standardů kvality péče, a financování služby péče o dítě v dětské skupině prostřednictvím státního příspěvku a dodržování požadavků na prostory a provoz sousedských dětských skupin kontroluje Úřad práce ČR.

Dodržování hygienických požadavků na prostory a provoz, zdravotní způsobilost pečujících osob a dětí kontroluje (s výjimkou sousedské dětské skupiny) místně příslušná krajská hygienická stanice.

Dotace na vybudování a provoz dětských skupin

Na vybudování dětské skupiny (ne sousedské dětské skupiny) je možné čerpat dotace z Evropského sociálního fondu. Více informací je uvedeno na webové stránce <https://www.esfcr.cz/financovani-pecce-o-deti>.

Poskytovatel s platným oprávněním může požádat o účelově vázaný příspěvek ze státního rozpočtu prostřednictvím zvláštní elektronické aplikace, více informací na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny>.

7

Lze čerpat na vybudování a provoz sousedských dětských skupin nějaké dotace?

V současné době nejsou na vybudování sousedských dětských skupin určeny žádné dotační programy. Je předpoklad, že sousedské dětské skupiny budou provozovány především v obydlí poskytovatele. Osoba pečující musí prostory, kde bude provozována sousedská dětská skupina, upravit zejména z hlediska bezpečnosti dětí. Poskytovatel s platným oprávněním může požádat o účelově vázaný příspěvek na provoz ze státního rozpočtu prostřednictvím zvláštní elektronické aplikace, více informací na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny>.

Kam je možné podat podnět ke kontrole

Kontrolní pravomoc vůči dětským skupinám má Úřad práce ČR. Dotazy či podněty, stejně jako technické problémy k dětským skupinám a sousedským dětským skupinám budou řešeny přes helpdesk: <https://www.uradprace.cz/callcentrum-socialni-davky>.

Pokud se podnět týká ochrany veřejného zdraví, je vhodné směřovat podnět přímo na místně příslušnou krajskou hygienickou stanici. Zde je třeba upozornit, že krajská hygienická

stanice nemá kontrolní pravomoc vůči sousedským dětským skupinám mimo obecně platných právních předpisů. U tohoto typu dětské skupiny není vykonáván státní zdravotní dozor. Rodič jako primární pečující osoba vybírá pro své dítě službu, má právo a povinnost se s podmínkami poskytování služby péče o dítě v sousedské dětské skupině podrobně seznámit, včetně přístupu do prostor v provozní době sousedské dětské skupiny za dodržení stanovených podmínek.

Oprávnění k poskytování služby

Jak se postupuje při zakládání dětské skupiny?

Podrobné informace je možné nalézt na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny>.

Kde je možné podat žádost o udělení oprávnění?

Žádost o udělení oprávnění, stejně jako všechna další podání, týkající se dětské skupiny, se podávají Úřadu práce ČR prostřednictvím elektronické aplikace, která je umístěna na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny>.

Které doklady je třeba doložit současně se žádostí o udělení oprávnění?

V rámci žádosti se ověřuje splnění základních požadavků, které musí poskytovatel splňovat pro udělení oprávnění i po celou dobu poskytování služby. K žádosti o udělení oprávnění poskytovat službu péče o dítě v dětské (sousedské dětské) skupině, je třeba přiložit kopie následujících dokumentů:

- doklad o jiném než vlastnickém právu k objektu nebo prostorám. Musí být zřejmé oprávnění tyto prostory nebo objekt užívat k poskytování služby péče o dítě v dětské (sousedské dětské) skupině. Vlastnické právo ověří v katastru nemovitostí Úřad práce ČR sám. K žádosti se přikládá např. nájemní smlouva, v které je uvedeno, že prostory jsou pronajímány za tímto účelem, všichni spolumajitelé musí s užíváním prostor k danému účelu souhlasit.¹
- doklad o splnění požadavků požární ochrany zpracovaný osobou, které byla udělena autorizace pro požární bezpečnost staveb podle jiného právního předpisu. U sousedské dětské skupiny, která má být provozována ve stavbě, kde v součtu nebude více než 6 dětí v dětských skupinách, je možné doklad nahradit čestným

¹ k žádosti se nedokládá vyjádření společenství vlastníků bytů, postupuje se podle § 1182 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník: Vlastník jednotky předem oznámí osobě odpovědné za správu domu podnikání nebo jinou činnost v bytě, která může vést k narušení obvyklého klidu a pořádku v domě na dobu nikoli přechodnou.

prohlášením o splnění podmínek požární ochrany podle vyhlášky o technických podmínkách požární ochrany staveb. (jedná se o požárně bezpečnostní řešení nebo jiný obdobný doklad zpracovaný autorizovanou osobou, zároveň musí být splněny všechny podmínky, které jsou případně v dokladu stanoveny.

- závazné stanovisko krajské hygienické stanice o splnění hygienických požadavků na stravování, prostory a provoz, v nichž bude poskytována služba péče o dítě v dětské skupině (netýká se sousedské dětské skupiny). Žadatel přiloží k žádosti stanovisko, které Krajská hygienická stanice vždy doručí žadateli v elektronické podobě.
- Kopie smlouvy nebo potvrzení pojišťovny o uzavření pojištění odpovědnosti za újmu při poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Pojištění musí pokrýt tento účel, ve smlouvě/potvrzení to musí být takto specifikováno. Často je volen postup sjednání návrhu smlouvy, která je platná je až po úhradě sjednané částky. Je možné k žádosti přiložit sjednaný návrh a doklad o platné smlouvě poslat až v průběhu řízení, které zvláště v případě sousedských dětských skupin s ohledem na stanovisko k prostorovým a provozním požadavkům může trvat déle,
- doklad o bezúhonnosti osoby, nemůže-li jej Úřad práce ČR v rámci řízení obstarat z rejstříku trestů (týká se především cizích státních příslušníků a osob, které v posledních 3 letech déle než 90 dní pobývaly na území cizího státu). Organizační složky státu doklad nepřipojují.
- rámcový popis majetkového zajištění a financování poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Organizační složky státu doklad nepřipojují.
- u příspěvkové organizace písemný souhlas zřizovatele nebo toho, kdo vůči ní plní funkci zřizovatele, s udělením oprávnění.

V případě sousedské dětské skupiny se dále dokládá:

- dosažení odborné způsobilosti (příslušné osvědčení. V případě osvědčení o získání kvalifikace asistenta pedagoga nebo pracovníka v sociálních službách je nezbytné doložit rovněž maturitní vysvědčení).
- zdravotní způsobilost k péči o dítě v dětské skupině (je nezbytné předložit doklad vystavený praktickým lékařem s touto specifikací)
- písemný souhlas všech zletilých osob sdílejících obydlí žadatele s poskytováním služby péče o dítě v sousedské dětské skupině, má-li být služba poskytována v obydlí žadatele

- čestné prohlášení, že žadateli nejsou známy skutečnosti, které by mohly ohrozit řádné poskytování služby péče o dítě v sousedské dětské skupině.

Úřad práce ověří spolehlivost žadatele i osob starších 15 let sdílejících obydlí (opis z rejstříku trestů a evidence přestupků), překážkou je také již zahlazené odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu nebo některých trestných činů spáchaných z nedbalosti.

Možné vzory k využití a další informace k dokumentům potřebným pro žádost o udělení oprávnění v sousedské dětské skupině je uvedeno na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/dokumenty-potrebne-k-zalozeni-sousedske-detske-skupiny>.

Musí být doklady přikládány k žádosti úředně ověřené?

K žádosti se přikládají prosté kopie dokumentů. Výjimkou je závazné stanovisko Krajské hygienické stanice, která žadateli doručuje stanovisko vždy v elektronické podobě, připojí se tedy přímo tento dokument v elektronické podobě (netiskne se a neskenuje). Úřad práce ČR je v případě důvodné pochybnosti o pravosti kopie předkládaných dokumentů oprávněn vyzvat žadatele k předložení originálu nebo úředně ověřené kopie dokladu. Nevyhoví-li žadatel výzvě, považuje se skutečnost za neprokázanou.

Kdo posoudí prostorové požadavky pro sousedskou dětskou skupinu?

U sousedské dětské skupiny není vykonáván státní zdravotní dozor. K prostorám se nevyjadřuje Krajská hygienická stanice. Po podání žádosti o udělení oprávnění k poskytování služby péče o dítě v sousedské dětské skupině posoudí prostorové a provozní podmínky místa poskytování služby Úřad práce ČR. Pověřený odborný pracovník domluví s žadatelem termín místního šetření. Posuzovány jsou prostorové a provozní podmínky podle prováděcí vyhlášky číslo 350/2021 Sb. Žadatel musí mít představu o tom, kde a jak budou probíhat jednotlivé činnosti při poskytování služby, pro jak staré děti prostor vybavil a přizpůsobil. Úřad práce ČR posoudí především zabezpečení prostor z hlediska bezpečnosti a předcházení úrazů. Na základě tohoto posouzení může vyzvat žadatele k nezbytným úpravám prostor ve lhůtě 180 dní. Po dobu běhu lhůty pro provedení úprav neběží lhůta pro vydání rozhodnutí podle správního řádu.

V případě, že během poskytování služby dojde ke změně, např. ohledně věku dětí v sousedské dětské skupině, je poskytovatel povinen vybavit a přizpůsobit odpovídajícím způsobem dané prostory. Za bezpečnost dětí vždy ručí poskytovatel. Poskytovatel je povinen seznámit rodiče s podmínkami poskytování služby a umožnit rodičům vstup do prostor v provozní době sousedské dětské skupiny s ohledem na potřeby dětí.

Kam mohu zaslat dotaz týkající se žádosti o udělení oprávnění nebo provozu dětské či sousedské dětské skupiny?

Dotazy a technické problémy k dětským skupinám a sousedským dětským skupinám budou řešeny přes helpdesk: <https://www.uradprace.cz/callcentrum-socialni-davky>.

Sousedská dětská skupina – další informace

Co je sousedská dětská skupina a jak se liší od jiné dětské skupiny

Je to typ dětské skupiny, důraz je kladen na dětem přirozené a známé prostředí v menším kolektivu o maximálně 4 dětech, včetně těch vlastních. Služba může být poskytována v obydlí poskytovatele, který je sám pečující osobou, nebo jiných vhodných prostorách. Pokud není v zákoně výslovně uvedena zvláštní úprava, vztahuje se úprava pro dětské skupiny také pro ty sousedské. Rozdíly jsou zpracovány v přehledné tabulce dostupné na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny-pro-rodice#jaky-je-rozdil-mezi-ds-a-sds>.

Je možné, aby pečující osobu v sousedské dětské skupině zastoupil jiný člověk (např. v případě nemoci), který splňuje podmínky pro provozování (aby nebyla služba omezena)?

V případě sousedské dětské skupiny je uděleno oprávnění k poskytování služby péče o dítě fyzické osobě nepodnikající, která je zároveň osobou pečující. K vydání tohoto oprávnění musí splnit zákonné podmínky uvedené v zákoně č. 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Ze zákona není vyloučeno, aby měl poskytovatel v sousedské dětské skupině dalšího zaměstnance, ale v takovém případě musí plnit všechny povinnosti zaměstnavatele. Zaměstnanec – pečující osoba musí být plnoletá, svéprávná, musí splňovat bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní a odbornou způsobilost.

Může za poskytovatele vést sousedskou dětskou skupinu jiná osoba?

Oprávnění k poskytování služby péče o dítě v sousedské dětské skupině je uděleno konkrétní fyzické osobě, která musí splnit zákonné podmínky uvedené v zákoně č. 247/2014 Sb. o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. V případě, že nemůže nebo nechce provozovat sousedskou dětskou skupinu, lze provoz sousedské dětské skupiny přerušit nebo zrušit. Oprávnění k poskytování služby péče o dítě v sousedské dětské skupině nelze převést na jinou osobu. Ze zákona není vyloučeno, aby měl poskytovatel v sousedské dětské skupině dalšího zaměstnance, ale v takovém případě musí plnit všechny povinnosti zaměstnavatele. Zaměstnanec (pečující osoba) musí být plnoletá, svéprávná, musí splňovat bezúhonnost, spolehlivost, zdravotní a odbornou způsobilost.

Má rodič právo v provozní době vstupovat do prostor určených pro provoz sousedské dětské skupiny?

Rodiči, kterému je poskytována služba péče o dítě v sousedské dětské skupině, umožní poskytovatel v provozní době sousedské dětské skupiny vstup do prostor určených pro pobyt dětí. Poskytovatel je oprávněn uložit rodiči omezující podmínky, aby nebyly narušeny potřeby přítomných dětí. (tj. např. chovat se tiše, sledovat činnost z povzdáli, nevstupovat do prostor, když jsou děti s poskytovatelem ve venkovním prostředí apod.)

Může poskytovatel péče v sousedské dětské skupině chovat psa/domácího mazlíčka v obydlí, ve kterém provozuje sousedskou dětskou skupinu?

Chov domácích zvířat v prostorách, kde je provozována sousedská dětská skupina není v rozporu se zákonem č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů a vyhláškou č. 350/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. Je však důležité vždy dbát na bezpečnost a zdraví dětí (poskytovatel je povinen zajistit, aby přítomnost zvířete dítě neohrozila). Poskytovatel a rodič musí vždy zohlednit, zda je vhodné a bezpečné, aby se konkrétní domácí zvíře vyskytovalo v blízkosti dětí. V kompetenci Úřadu práce ČR není kontrola očkování ani zdravotního stavu domácích zvířat, odpovědnost za dodržování příslušných předpisů má poskytovatel, rodič má právo na sdělení informací o zvířeti, s kterým má být dítě v kontaktu.

12

Nárok na ošetřovné rodiče, při onemocnění pečující osoby v sousedské dětské skupině (SDS)

Pokud dítě nebude mít v době přerušení provozu SDS z důvodu nemoci pečující osoby zajištěnou možnost navštěvovat jinou dětskou skupinu (popř. nějaké jiné zařízení pečující o děti obdobného věku), byly by splněny podmínky vzniku nároku na ošetřovné rodičů využívajících této služby.

Fyzická osoba, které bylo platně uděleno oprávnění k poskytování služby péče o dítě v SDS, splňuje definici pojmu uvedeného v § 39 odst. 1 písm. b) bodu 3. zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNP“) „fyzická osoba, která jinak o dítě pečuje“. ZNP totiž jako podmínku pro vznik nároku na ošetřovné z důvodů uvedených v tomto bodě (mezi které patří i to, že tato osoba onemocněla či utrpěla úraz) na tuto osobu neklade žádné další podmínky kromě toho, že o dítě „jinak“ pečuje. Může tedy jít nejen o osobu příbuznou (např. babička dítěte), ale i osobu příbuzenským vztahem k dítěti cizí, dokonce i takovou, která tuto činnost vykonává v pracovněprávním vztahu za úplatu (např. placená chůva v pracovním poměru).

Není proto důvodu, proč by nárok na ošetrovné nemohl vzniknout i tehdy, pokud onemocní osoba, která o dítě jinak pečuje v rámci sousedské dětské skupiny; skutečnost, že v ní pečuje současně o více dětí, nemá na výklad slov „jinak o dítě pečuje“ vliv (stejně, jako by tomu bylo např. u babičky pečující současně o několik vnoučat předškolního věku).

Pokud však bude mít dítě v době přerušení provozu sousedské dětské skupiny možnost navštěvovat jinou dětskou skupinu (popř. nějaké jiné zařízení pečující o děti obdobného věku, např. soukromé zařízení péče o děti nebo školku), nárok na ošetrovné vzniknout nemůže, neboť podle předvětí § 39 odst. 1 ZNP platí, že nárok na ošetrovné má pojištěnec, který nemůže vykonávat v zaměstnání práci nebo samostatnou výdělečnou činnost, a při umístění dítěte do náhradního zařízení ji obecně vykonávat může.

Jak může zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) uplatnit nárok na ošetrovné:

Ošetřující lékař vystaví pečující osobě, poskytovateli sousedské dětské skupiny doklad Rozhodnutí o potřebě ošetrování (péče), pečující osoba sdělí rodiči identifikátor (číslo rozhodnutí) a toto číslo sdělí rodič svému zaměstnavateli, tím žádá o ošetrovné. OSVČ vyplní identifikátor na žádost o ošetrovné a žádost zašle příslušné správě sociálního zabezpečení.

Co se stane, když onemocní dítě poskytovatele SDS, či pokud onemocní člen dané domácnosti?

Pokud by byl provoz sousedské dětské skupiny z důvodu nemoci člena domácnosti poskytovatele pozastaven po dobu ohrožení zdraví dětí, neměl by rodič (zaměstnanec či OSVČ, kteří by museli zůstat doma z důvodu péče o toto dítě), nárok na ošetrovné. Podle ustanovení § 39 odst. 1 písm. b) bodu 3 ZNP by se postupovat nedalo (osoba, která o dítě jinak pečuje, je sama o sobě zdravá) a podle ustanovení § 39 odst. 1 písm. b) bodu 1 ZNP rovněž ne, protože nedošlo k uzavření sousedské dětské skupiny z nařízení příslušného orgánu.

Nárok na ošetrovné rodiče, pokud onemocní dítě, které dochází do SDS

Na ošetrovné má nárok každý nemocensky pojištěný zaměstnanec a nemocensky pojištěná OSVČ, pokud nemůže pracovat, protože ošetřuje nemocné dítě, které jinak dochází do předškolního zařízení (v tomto případě sousedské dětské skupiny).

Pokud dítě navštěvující sousedskou dětskou skupinu onemocní či utrpí úraz, je situace stejná, jako kdyby onemocnělo či utrpělo úraz dítě, která je v péči jiného zařízení (mateřská škola, dětská skupina).

Jak může zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) uplatnit nárok na ošetřovné:

Ošetřující lékař dítěte (pediatr) vystaví doklad Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče) a sdělí rodiči identifikátor (číslo rozhodnutí), toto číslo sdělí rodič svému zaměstnavateli, tím žádá o ošetřovné. OSVČ vyplní identifikátor na žádost o ošetřovné a žádost zašle příslušné správě sociálního zabezpečení.

Podrobnější informace k ošetřovnému rodiče naleznou zde:

<https://www.cssz.cz/web/cz/osetrovne>.

Má rodič nárok na ošetřovné, pokud dojde k přerušení provozu SDS z jiného důvodu než nemoci pečující osoby nebo osoby sdílející bydlí

Nárok na ošetřovné vzniká, pokud je zařízení pro děti uzavřeno z nařízení příslušného orgánu z důvodu havárie, mimořádného opatření při epidemii nebo jiné nepředvídané události. Tyto situace jsou tedy vždy navázány na nařízení příslušného orgánu, např. Ministerstvo zdravotnictví (např. pandemie Covid-19), příslušná krajská hygienické stanice (např. onemocnění žloutenkou), statik (např. posuzující stav povodní poškozené budovy).

Jak může zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) uplatnit nárok na ošetřovné:

14

Pečující osoba v sousedské skupině informuje rodiče dítěte o uzavření, správě sociálního zabezpečení zasílá formulář „Potvrzení o uzavření výchovného zařízení (školy) či jeho části“ (<https://portal.cssz.cz/web/portal/-/tiskopisy/puvz>) se seznamem dětí, rodič požádá běžnou cestou o ošetřovné – informuje svého zaměstnavatele o nastalé sociální události a je tak žádáno o dávku.

Podrobnější informace k ošetřovnému rodiče naleznou zde:

<https://www.cssz.cz/web/cz/osetrovne>.

Jak to bude se sociálním a zdravotním pojištěním osoby poskytovatele v sousedské dětské skupině?

Úhrada od rodičů je z hlediska zákona o daních z příjmů příjmem zdanitelným (příjem ze samostatné činnosti podle § 7 zákona o daních z příjmů), zároveň u pojistného se postupuje obdobně jako u OSVČ. Je tedy nutné, aby poskytovatel – osoba pečující v sousedské dětské skupině plnil povinnosti, které tento zákon ukládá zejména při stanovení základu daně, výpočtu daňové povinnosti, ale zároveň i při splnění registrační povinnosti, kterou má tento poskytovatel jako poplatník při zahájení výkonu činnosti, která je zdrojem příjmů ze samostatné činnosti, nebo při přijetí příjmu ze samostatné činnosti. Poskytovatel se tedy musí přihlásit na Finančním úřadě, na České správě sociálního zabezpečení a u své

zdravotní pojišťovny. Zároveň je nutné zjistit (posoudit), zda je činnost vykonávána jako hlavní nebo vedlejší.

Pečující osoba v dětské skupině

Pracovněprávní vztah k poskytovateli, živnostenské oprávnění

Pečující osoba musí být s poskytovatelem v základním pracovněprávním vztahu, tj. musí mít uzavřený pracovní poměr nebo dohodu o pracovní činnosti anebo dohodu o provedení práce. Pečující osoba nemůže v dětské skupině působit na základě živnostenského oprávnění.

Odborná praxe v rámci studia, stáž

V dětské skupině může být realizována stáž např. studentů nebo pečujících osob jiného poskytovatele v rámci dalšího vzdělávání. Pokud s těmito osobami není uzavřen pracovněprávní vztah, případně navíc ani nesplňují odbornou způsobilost, nemohou o děti pečovat, účastnit se stáže mohou vždy pod dohledem pečující osoby. Jejich přítomnost musí být nad rámec stanoveného počtu pečujících osob. Pokud student splňuje odbornou způsobilost (např. student bakalářského studia získal již odbornou způsobilost studiem střední školy s pedagogickým zaměřením), může být uzavřena např. dohoda o provedení práce za předpokladu, že budou splněny všechny ostatní požadavky na pečující osobu (zletilost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost).

15

Pečující osoba, více dětských skupin

Poskytovatel provozující více dětských skupin přiděluje jako zaměstnavatel pečující osobě práci v souladu s uzavřenou pracovní smlouvou nebo právními vztahy založenými dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr dle náplně práce. Zaměstnanec může uzavřít pracovněprávní vztah s více zaměstnavateli. Nelze využít institutu dočasného přidělení k jinému zaměstnavateli.

Bezúhonnost pečující osoby, doklad

Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině má povinnost zajistit, aby péče o dítě v dětské skupině byla vykonávána bezúhonnou pečující osobou. Před uzavřením pracovněprávního vztahu pečující osoba doloží výpis z rejstříku trestů, případně ještě další doklady, a to pokud je státním příslušníkem cizího státu, nebo se v zahraničí poslední 3 roky nepřetržitě zdržovala déle než 3 měsíce. V takovém případě doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisu z rejstříku trestů vydaným tímto státem; místo těchto dokladů může fyzická osoba předložit výpis z rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů těchto států; V případě, že cizí stát doklad obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, doloží se bezúhonnost čestným prohlášením.

Výpis z rejstříku trestů a další doklady, jimiž pečující osoba před uzavřením pracovněprávního vztahu s poskytovatelem dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců.

Pečující osoba v dětské skupině je bezúhonná, jestliže nebyla pravomocně odsouzena nebo se na ni hledí, jako by nebyla odsouzena pro úmyslný trestný čin (jakýkoli), nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činnosti péče o dítě nebo v rámci činností s ní srovnatelných, anebo pro trestný čin proti rodině a dětem dle trestního zákoníku, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost k výkonu péče o dítě.

V průběhu zaměstnání je pečující osoba povinna bezodkladně, nejpozději do 10 pracovních dnů, informovat poskytovatele, že byla pravomocně odsouzena za trestný čin.

Spolehlivost osob v sousedské dětské skupině, jak se dokládá?

Poskytovatel služby péče o dítě v sousedské dětské skupině a pokud je služba poskytována v jeho obydli, také členové jeho domácnosti, musí být bezúhonní a spolehliví.

Spolehlivost je rozšíření bezúhonnosti. Spolehlivou není osoba již ve chvíli zahájení trestního stíhání pro některý z trestných činů, které mají vliv na ztrátu bezúhonnosti, nebo pokud byla v minulosti odsouzena pro trestný čin nebo uznána vinnou ze spáchání přestupku, jejichž spáchání může mít vliv na způsobilost k výkonu péče o dítě.

Spolehlivost osob Úřad práce ČR před udělením oprávnění ověří sám, k zahájení trestního řízení se žadatel vyjádří čestným prohlášením.

Stejné podmínky platí také pro případnou další pečující osobu, zaměstnance. Ten odpovídá svému zaměstnavateli, do evidence poskytovatelů se údaje o dalších pečujících osobách neuvádějí, Úřad práce ČR neověřuje bezúhonnost a spolehlivost zájemců o zaměstnání jako pečující osoba na žádost poskytovatele.

Členové domácnosti poskytovatele služby péče o dítě v sousedské dětské skupině a případný zaměstnanec jsou povinni bezodkladně, nejpozději do 10 pracovních dnů, poskytovatele informovat o změnách. Poskytovatel má oznamovací povinnost Úřadu práce, dojde-li ke změně v údajích rozhodných pro evidenci (např. změna osob sdílejících bydli, změna ohledně bezúhonnosti a spolehlivosti u těchto osob). S pečující osobou, která by pozbyla spolehlivosti, rozváže pracovní poměr.

Posudek o zdravotní způsobilosti pečujících osob

Pečující osoba musí podle zákona č. 247/2014 Sb. doložit, že je zdravotně způsobilá k práci a zdravotně způsobilá k péči o dítě v dětské skupině. To platí i v případech, kdy by u jiných zaměstnanců vstupní lékařská prohlídka dle jiných právních předpisů nebyla povinná.

Lékařský posudek platí do doby, kdy dojde ke změně zdravotní způsobilosti. V takovém případě má pečující osoba povinnost poskytovateli bezodkladně předložit nový lékařský posudek.

Poskytovatel je povinen uchovávat posudek o zdravotní způsobilosti pečující osoby po dobu jeho platnosti a dále ještě po dobu 3 let.

Žadatel o udělení oprávnění pro sousedskou dětskou skupinu dokládá zdravotní způsobilost spolu se žádostí, k tomu využije formulář, který je připraven a webových stránkách <https://www.mpsv.cz/dokumenty-potrebne-k-zalozeni-sousedske-detske-skupiny>.

Kdo vydává posudek o zdravotní způsobilosti pečující osoby?

Zdravotní způsobilost pečující osoby posuzuje a lékařský posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství a u zaměstnanců poskytovatel pracovnělékařských služeb nebo poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nemá-li posuzovaná osoba registrujícího poskytovatele.

Musí mít poskytovatel „závodního lékaře“?

Nejedná se o zvláštní úpravu pro dětské skupiny, povinnost zaměstnavatele uzavřít písemnou smlouvu o poskytování pracovnělékařských služeb je upravena v zákoně o specifických zdravotních službách a vyhlášce o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče.

17

Plnění podmínky zdravotní způsobilosti pečující osoby a povinnosti uchovávat lékařský posudek o zdravotní způsobilosti pečující osoby kontrolují krajské hygienické stanice. Věcně a místně příslušný správní orgán tak může případně podat konkrétnější informace.

Odborná způsobilost pečující osoby

Pro kvalifikaci pečující osoby je stanovena škála odborných způsobilostí v oblasti pedagogické, zdravotní, sociální nebo profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro děti v dětské skupině. Dosažení kvalifikace nebo odborné způsobilosti pro konkrétní povolání se posuzuje vždy podle příslušného zákona v dané oblasti, u většiny je více způsobů, jak kvalifikaci získat.

Odbornou způsobilostí pečující osoby je:

a) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa,

- b) odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka nebo odborná způsobilost pracovníka v sociálních službách se středním vzděláním s maturitní zkouškou,
- c) odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy, asistenta pedagoga podle § 20 odst. 1 zákona o pedagogických pracovnících, speciálního pedagoga nebo vychovatele,
- d) profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky,
- e) profesní kvalifikace chůvy pro děti v dětské skupině, nebo
- f) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře.

Odborné způsobilosti z uvedené škály nejsou rovnocenné, pro dětské skupiny (nikoli SDS) platí ještě další provozní požadavky na tým pečujících osob, s kterými je potřeba se seznámit. Pro udělení oprávnění k SDS je třeba získat kteroukoli z výše uvedených odborných způsobilostí.

K problematice odborné způsobilosti a dalšího vzdělávání osob byl vydán metodický materiál, je k dispozici na webových stránkách: <https://www.mpsv.cz/informacni-materialy>.

Musí mít pečující osoba minimálně střední vzdělání s maturitou?

18

Existuje více možností získat kvalifikaci nebo odbornou způsobilost k výkonu určitého povolání. Pro všechna definovaná povolání je nezbytné minimálně střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Zkoušky z profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a Chůva pro děti v dětské skupině odpovídají dle Evropského kvalifikačního rámce střednímu vzdělání s maturitou, ucházet se o složení této zkoušky může i osoba bez maturity.

Doplnění odborné způsobilosti v průběhu zaměstnání

Teprve získáním některé z požadovaných kvalifikací je zaměstnanec způsobilý k péči o dítě v dětské skupině. Osoba bez odborné způsobilosti nesmí pečovat o děti, ani pokud se zároveň připravuje na dané povolání studiem. Příslušné kompetence lze prokázat složením zkoušky před autorizovanou osobou. Informace ke zkouškám profesní kvalifikace, včetně seznamu autorizovaných osob naleznete na stránkách Národní soustavy kvalifikací: <https://www.narodnikvalifikace.cz>.

Péče o děti pečující osobou se zdravotnickým, pedagogickým vzděláním nebo PK Chůva pro děti v dětské skupině během celého provozního dne

Doplňujícím požadavkem k základní škále odborných způsobilostí je kvalifikace v oblasti zdravotnické, pedagogické nebo PK Chůva pro děti v dětské skupině alespoň u jedné z pečujících osob po celou provozní dobu dětské skupiny.

Zdravotnickým vzděláním se rozumí odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, praktické sestry, dětské sestry, porodní asistentky, zdravotně-sociálního pracovníka, zdravotnického záchranáře, psychologa ve zdravotnictví nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa či odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře podle zvláštních předpisů. Není dostačující absolvování kurzu, např. zdravotník zotavovacích akcí. Takové kurzy lze doporučit v rámci dalšího vzdělávání pečujících osob.

Pedagogickým vzděláním se rozumí odborná kvalifikace učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy, asistenta pedagoga podle § 20 odstavec 1 zákona o pedagogických pracovnících, speciálního pedagoga nebo vychovatele.

Pečující osoby mohou mít odbornou způsobilost z celé škály povolání. Osoby s kvalifikací v sociální oblasti nebo s profesní kvalifikací Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky mohou spolupracovat v týmu, jen pokud o skupinu dětí pečuje zároveň více pečujících osob, z nichž alespoň jedna splňuje uvedenou podmínku.

19

Péče o děti pečující osobou s pedagogickým vzděláním

Povinnost zaměstnat pečující osobu s pedagogickým vzděláním platí při poskytování péče o děti starší věkové kategorie, tj. od 1. září po třetích narozeninách dítěte.

Osoba s pedagogickým vzděláním si nemusí doplňovat zkoušku z profesní kvalifikace.

Poskytovatel je povinen zajistit alespoň 1 pečující osobu se vzděláním v pedagogické oblasti, která bude o děti pečovat v rozsahu nejméně 20 hodin týdně. Ostatní pečující osoby mohou mít odbornou způsobilost v pedagogické, zdravotní nebo sociální oblasti anebo získat odbornou způsobilost složením zkoušky z profesní kvalifikace určené pro toto povolání. Jedná se o povolání definovaná v zákoně č. 247/2014 Sb., s odkazem na právní předpisy v jednotlivých oblastech. Zároveň platí ještě další doplňující požadavek k odborné způsobilosti v předchozí odpovědi.

Vzděláním v pedagogické oblasti se myslí kvalifikace učitele mateřské školy, 1. stupně základní školy, speciálního pedagoga, vychovatele, nebo asistenta pedagoga podle § 20 odstavec 1 zákona o pedagogických pracovnících. Kvalifikaci asistenta pedagoga je možné dle zákona o pedagogických pracovnících získat různými způsoby, např. vzděláním v oblasti pedagogických věd, tj. také například studiem učitelství pro 2. stupeň základní školy.

Poskytovatelé, kterým oprávnění k určité dětské skupině vzniklo před 30. 9. 2021, musí povinnost v této dětské skupině splnit do 1. 10. 2026.

Kurz k profesní kvalifikaci Chůva pro děti v dětské skupině

Podstatné je složení zkoušky z profesní kvalifikace. Absolvování přípravného kurzu je žádoucí, ale není podmínkou, pokud uchazeč všechny požadované znalosti a kompetence má. Zkoušky provádějí autorizované osoby pro tuto profesní kvalifikaci. Více informací o požadavcích na zkoušku najdete na webových stránkách Národní soustavy kvalifikací.

https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-2054-Chuva_pro_deti_v_detske_skupine/revize-3429

Absolvent zkoušky PK Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky a zkouška pro PK Chůva pro děti v dětské skupině

Hodnoticí standardy obou uvedených profesních kvalifikací se částečně obsahově překrývají. U uchazečů, kteří dříve získali odbornou způsobilost Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky, nemusí autorizovaná osoba přezkušovat dříve ověřené kompetence, které se rozsahem a obsahem shodují.

Je možné získat finanční podporu při rekvalifikaci?

V případě, že máte zájem být pečující osobou nebo poskytovatelem služby v sousedské dětské skupině, ale nemáte dostačující vzdělání, můžete na Úřadě práce ČR požádat o rekvalifikaci. Konkrétně se jedná o profesní kvalifikaci Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky (kód: 69-017-M) nebo Chůva pro děti v dětské skupině (kód: 69-073-M). Za určitých podmínek vám Úřad práce může tuto rekvalifikaci schválit a uhradit.

Pokud máte střední vzdělání s maturitní zkouškou, můžete se rozhodnout také pro některý z kvalifikačních kurzů pro pedagogické pracovníky: <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/prehled-akreditovanych-vzdelavacich-programu-vedoucich-k> Doporučujeme vybrat kurz podle § 22 odst. 1 zákona o pedagogických pracovnících, kterým můžete získat kvalifikaci asistenta pedagoga nebo vychovatele, vhodné pro pečující osobu v dětské skupině.

Více informací najdete zde: <https://www.uradprace.cz/rekvalifikace1> nebo se obraťte na pracovníky z oddělení poradenství a trhu práce na příslušném kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR.

Uznávání vzdělání ze zahraničí

Je třeba prokázat, že je zahraniční vzdělání a kvalifikace rovnocenné se vzděláním získaným v České republice. Rozdílný postup je u středoškolského a u vysokoškolského vzdělání

získaného v zahraničí. Více informací je možné nalézt na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

[Uznání zahraničního vzdělání \(s výjimkou VŠ\), MŠMT ČR](#)

[Uznání zahraničního vzdělání a kvalifikace v ČR, tzv. "Nostrifikace", MŠMT ČR.](#)

Požadavky na pečující osoby a pedagogické pracovníky ve školství (přímá a nepřímá činnost, odměňování...)

Pečující osoba v dětské skupině není pedagogickým pracovníkem ve smyslu zákona o pedagogických pracovnících. Přímá a nepřímá činnost není regulována právními předpisy, stanovení náplně práce je v kompetenci zaměstnavatele. Právní úprava pro odměňování pečujících osob se liší podle typu zaměstnavatele, podrobnější informace je možné nalézt v metodickém doporučení k odměňování na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí: <https://www.mpsv.cz/pro-pecujici-osoby#odmenovani-pecujicich-osob>.

Zápočet praxe pečující osoby

Uznání předchozí praxe je v kompetenci zaměstnavatele, rozlišuje se mezi praxí v oboru požadované práce, kterou zaměstnavatel započítá v plném rozsahu a jinou praxí, kde je zápočet v rozsahu 0 až do $\frac{2}{3}$ podle míry využitelnosti předchozí jiné praxe pro nyní požadovanou práci.

Praxí v oboru požadované práce se rozumí výkon práce (činností), pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo obdobného zaměření jako pro výkon požadované práce. Posouzení je v pravomoci příslušného zaměstnavatele, protože u každého zaměstnance je třeba skutečnosti posoudit individuálně, podle konkrétních okolností, např. náplně práce konkrétního zaměstnance.

Doplnění kvalifikace zkouškou z profesní kvalifikace Chůva pro děti v dětské skupině, vzdělání ve zdravotnické nebo pedagogické oblasti.

V případě, kdy má pečující osoba odbornou způsobilost pro výkon povolání, např. vzdělání sociálního pracovníka, bude se jednat o prohlubování kvalifikace dle § 230 zákoníku práce, zaměstnanec totiž již splňuje předpoklady pro výkon práce pečující osoby. Zaměstnanec je povinen prohlubovat si svoji kvalifikaci k výkonu sjednané práce podle pokynů zaměstnavatele. Zaměstnavatel je oprávněn uložit zaměstnanci účast na školení a studiu, nebo jiných formách přípravy k prohloubení jeho kvalifikace, popřípadě na zaměstnanci požadovat, aby prohlubování kvalifikace absolvoval i u jiné právnické nebo fyzické osoby. Účast na školení nebo jiných formách přípravy anebo studiu za účelem prohloubení kvalifikace se považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat. Náklady vynaložené na prohlubování kvalifikace je povinen hradit zaměstnavatel. Požaduje-

li zaměstnanec, aby mohl absolvovat prohlubování kvalifikace ve finančně náročnější formě, může se na nákladech prohlubování kvalifikace podílet.

Další vzdělávání pečujících osob, akreditace

Není zaveden zvláštní systém akreditace kurzů pro pečující osoby v dětských skupinách. Poskytovatel spolu s pečujícími osobami může vybrat takové kurzy, které pečující osoby podpoří a budou je motivovat v další práci s dětmi. Poskytovatel je povinen zajistit vzdělávání pečující osobě, s kterou má uzavřený pracovněprávní vztah po celý kalendářní rok, nezáleží na rozsahu úvazku pracovní smlouvy nebo typu dohody mimo pracovní poměr.

Minimální rozsah vzdělávání pečující osoby je 8 hodin za kalendářní rok, hodinou se rozumí 60 minut. Obsahově musí být kurzy zaměřeny na péči o děti, z toho nejméně jednou za 2 roky se musí jednat o kurz první pomoci zaměřený na dětský věk. Není specifikován povinný rozsah kurzu první pomoci. Další vzdělávání může probíhat ve vzdělávacím zařízení nebo na pracovišti zaměstnavatele. Může se jednat i o odbornou stáž na základě písemné smlouvy mezi poskytovatelem a zařízením zajišťujícím odbornou stáž. Vzdělávání může být prezenční i distanční, např. e-learning, u kurzu první pomoci je vhodné z hlediska kvality upřednostnit prezenční vzdělávání s praktickým nácvikem před sledováním online kurzu.

Doklad o absolvování vzdělávací aktivity uchovává poskytovatel 3 roky ode dne vystavení. Z dokladu musí vyplývat, o jaké téma se jednalo a rozsah vzdělávací aktivity. Dokladem může být také smlouva o zajištění odborné stáže. Kvalita vzdělávání je hodnocena v rámci standardů kvality, proto je vhodné uchovávat také další informace, např. podkladové materiály ke kurzu, informace ke stáži apod.

V sousedských skupinách platí rozsah povinného dalšího vzdělávání 4 hodiny, pokud měl poskytovatel oprávnění po celý kalendářní rok, případně po celý kalendářní rok zaměstnával další pečující osobu.

Ministerstvo práce a sociálních služeb nabízí pečujícím osobám vzdělávací aktivity zdarma, vzdělávací portál MPSV je k dispozici zde: <https://vzdelavaciportal.mpsv.cz/login/index.php>.

Kurz první pomoci v rámci dalšího vzdělávání u osob se zdravotnickým vzděláním

Tato podmínka platí pro všechny pečující osoby, které měly uzavřeny pracovněprávní vztah s poskytovatelem po celý kalendářní rok. Není rozlišováno dle dosaženého vzdělání. Je žádoucí, aby si všechny pečující osoby pravidelně prakticky ověřily schopnost poskytnout první pomoc, je možné diferencovat potřebný rozsah kurzu.

Úhrada nákladů na další vzdělávání – poskytovatel, nebo pečující osoba

Další vzdělávání pečující osoby je povinen zajistit poskytovatel, pečující osoba je povinna se určeného vzdělávání účastnit a předat poskytovateli doklad o absolvování. Účast na dalším vzdělávání se považuje za prohlubování kvalifikace podle § 230 zákoníku práce. Náklady vynaložené na prohlubování kvalifikace je povinen hradit zaměstnavatel. Požaduje-li zaměstnanec, aby mohl absolvovat prohlubování kvalifikace ve finančně náročnější formě, může se na nákladech podílet. Účast na vzdělávání se považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci mzda nebo plat.

Další vzdělávání pečujících osob – profesní kvalifikace Chůva pro děti v dětské skupině

Další vzdělávání absolvuje pečující osoba, zaměstnaná v péči o děti v dětské skupině. Tedy před získáním odborné způsobilosti nelze absolvovat další vzdělávání. Zkouška z profesní kvalifikace sama o sobě není dalším vzděláváním, jedná se o přezkoušení kompetencí. Absolvování odpovídajícího kurzu v rámci přípravy na zkoušku v situaci, kdy si pečující osoba doplňuje dříve získanou odbornou způsobilost, které pečující osoba doloží příslušným dokladem, dalším vzděláváním je. Doklad vystaví vzdělávací zařízení poskytující přípravný kurz ke zkoušce.

Počet pečujících osob vzhledem k počtu a věku dětí

Ze zákona platí minimální počty pečujících osob bez ohledu na věk dětí: 1 pečující osoba v dětské skupině, je-li současně přítomno nejvýše 6 dětí, 2 pečující osoby v dětské skupině, je-li současně přítomno 7 až 12 dětí, 3 pečující osoby v dětské skupině, je-li současně přítomno 13 až 24 dětí.

Zároveň je poskytovatel povinen vzít v úvahu konkrétní podmínky dětské skupiny a zohlednit zdravotní stav dětí, délku pobytu a jejich věk, zejména počet dětí ve věku do 2 let.

Pečující osoby a další zaměstnanci v dětské skupině

Všechny pečující osoby, bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu (tedy také ty zapojené na dohodu o provedení práce), musí splňovat všechny požadavky kladené na pečující osoby, zejména zletilost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost, odbornou způsobilost. Tyto všechny požadavky musí splňovat před zahájením výkonu péče o dítě v dětské skupině. V souladu se stanovenou náplní práce vykonávají činnost péče o dítě zaměřenou na zajištění potřeb dítěte, jeho výchovu a rozvoj schopností, kulturních, hygienických a sociálních návyků dítěte (tj. s dětmi si hrají, realizují různé aktivity zaměřené na všestranný rozvoj dítěte, vedou děti k etickému chování k sobě navzájem, starají se o psychickou pohodu dětí, krmí je, oblékají, přebalují, doprovází na WC...)

Zákon neupravuje přítomnost dalších osob v dětské skupině, nad rámec počtu pečujících osob, např. provozních pracovníků, kteří pomáhají s přípravou stravy, úklidem, nebo některými dílčími činnostmi. Tyto osoby nemohou pečovat o děti.

V dětské skupině tedy může působit také provozní zaměstnanec, který např. provádí běžný úklid, připravuje stravu, vede administrativu... takový zaměstnanec není pečující osobou, o děti nepečuje, tj. nemusí splňovat požadavky kladené na pečující osobu a nezapočítává se do počtu pečujících osob.

V případě, že je v souladu s plánem výchovy a péče poskytovatelem realizována krátkodobá činnost, kde je přítomna další osoba, např. logoped, psycholog, učitel angličtiny, vedoucí plaveckého výcviku – tato osoba o děti nebude pečovat ve výše uvedeném smyslu, v dětské skupině bude požadovaný počet pečujících osob. Tato další osoba (odborník) není pečující osobou ve smyslu zákona o DS, tj. nemusí dokládat zdravotní způsobilost, bezúhonnost, odbornou způsobilost.

Asistent pečující osoby

Zákon takovou pracovní pozici nezná. O děti může pečovat pečující osoba, která může mít také odbornou způsobilost asistenta pedagoga. Poskytovatel je povinen vzít v úvahu konkrétní podmínky dětské skupiny a zohlednit zdravotní stav dětí, délku pobytu a jejich věk, zejména počet dětí ve věku do 2 let. Může organizačně upravit spolupráci pečujících osob, kdy jedna může být vedoucí a další jí může v činnosti asistovat. Zákon nebrání vyčlenění pečující osoby na péči o určité dítě.

Odměňování pečujících osob

Právní úprava pro odměňování pečujících osob se liší podle typu zaměstnavatele, podrobnější informace je možné nalézt v metodickém doporučení k odměňování na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí <https://www.mpsv.cz/pro-pecujici-osoby#odmenovani-pecujicich-osob>.

Pečující osoba a vlastní dítě

Poskytovatel může poskytovat službu svému zaměstnanci, bez ohledu na jeho pracovní zařazení, tedy i pečující osobě. Dítě pečující osoby není v dětské skupině nad rámec, ale obsazuje kapacitní místo, musí být uzavřena smlouva s rodičem, vedeny údaje v evidenci dětí a v případě splnění všech zákonných podmínek je možné čerpat státní příspěvek na provoz na kapacitní místo obsazené tímto dítětem.

V sousedské dětské skupině se za vlastní dítě považuje dítěte ve věku do zahájení povinné školní docházky, o než poskytovatel pečuje v provozní době sousedské dětské skupiny a je jeho rodičem, prarodičem nebo s ním žije ve společné domácnosti. Toto dítě obsazuje

kapacitní místo, ale poskytovateli nenáleží příspěvek na provoz. Poskytovatel sobě ani svému blízkému, s nímž sdílí domácnost, službu neposkytuje, neuzavírá smlouvu ani nevede evidenci o vlastním dítěti.

Rozdíly v požadavcích na pečující osobu v sousedské dětské skupině

V obou typech dětských skupin musí být pečující osoba plnoletá, plně svéprávná, zdravotně způsobilá, bezúhonná, odborně způsobilá. Musí se účastnit dalšího vzdělávání.

Odlišně pro sousedskou dětskou skupinu platí: další vzdělávání je omezeno na 4 hodiny ročně, navíc se prokazuje ještě spolehlivost. Pro odbornou způsobilost platí základní škála odborné způsobilosti k vybraným stanoveným povoláním v oblasti zdravotní, sociální, pedagogické, profesní kvalifikace Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky nebo profesní kvalifikace Chůva pro děti v dětské skupině. Podrobnosti k získání kvalifikace k těmto povoláním stanoví zvláštní předpisy. Nemusí u dětí starší věkové kategorie splňovat povinně odbornou způsobilost v pedagogické oblasti.

Věk dětí v dětské skupině

Přijímání dětí z celé věkové škály, od 6 měsíců až do zahájení povinné školní docházky, nebo vymezení věku

Každý poskytovatel si věkové rozpětí své dětské skupiny určuje sám, uvede jej ve vnitřních pravidlech. Pro děti mladší 1 roku navíc platí podmínka, že je možné o ně pečovat jen v kolektivu nejvýše 4 dětí mladších 4 let.

Podmínky péče o děti mladší 1 roku

Rodiči dítěte ve věku od 6 měsíců do 1 roku může být služba poskytována jen za podmínky, že ve skupině jsou nejvýše 4 děti mladší 4 let věku. Tato podmínka se nevztahuje na kapacitu zapsanou v evidenci poskytovatelů. Dětská skupina s vyšší kapacitou (např. 6 dětí) může přijmout dítě mladší 1 roku v den, kdy jsou přihlášeny jen 3 jiné děti a všechny jsou mladší 4 let. Vybavení a péče musí odpovídat věku dětí. Stravování dětí mladších jednoho roku zajišťuje výhradně rodič.

Pětileté děti, povinné předškolní vzdělávání

Dětskou skupinu mohou navštěvovat děti až do zahájení povinné školní docházky. Docházka do dětské skupiny sama o sobě není plněním povinného předškolního vzdělávání. Rodič může, za splnění všech podmínek dle školského zákona, dětskou skupinu využít během individuálního vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy. Při splnění všech zákonných podmínek poskytovatel může na kapacitní místo obsazené tímto dítětem čerpat státní příspěvek.

Mladší a starší věková kategorie dětí v DS

Do mladší věkové kategorie řadíme děti ve věku od 6 měsíců do 31. srpna po třetích narozeninách. (dítě narozené 1. září bude až do dalšího 31. srpna považováno za dítě mladší věkové kategorie). Do starší věkové kategorie patří děti od 1. září po třetích narozeninách do zahájení povinné školní docházky. Zásadní pro toto dělení je tedy začátek školního roku po třetích narozeninách dítěte, kdy má obec podle školského zákona vytvořit podmínky pro předškolní vzdělávání dětí.

Podle těchto dvou věkových kategorií je rozlišována výše státního příspěvku a s tím související maximální výše úhrady rodiče. Pro děti starší věkové kategorie je poskytovatel povinen zajistit pečující osobu s pedagogickou kvalifikací alespoň 20 hodin týdně. U sousedských dětských skupin dělení na tyto věkové kategorie neplatí.

Zvláštní podmínky platí pro děti od 6 měsíců do 1 roku, které jsou v dětských skupinách spíše výjimkou. Těmto dětem vždy zajišťuje stravu rodič, mohou být zařazeny jen do skupiny o nejvýše 4 dětech, kde všechny jsou mladší 4 let.

Pečující osoba s pedagogickým vzděláním u dětí starší věkové kategorie

Povinnost zaměstnat pečující osobu s pedagogickým vzděláním platí při poskytování péče o děti ve věku od 1. září po třetích narozeninách do zahájení povinné školní docházky. Vzděláním v pedagogické oblasti se myslí kvalifikace učitele mateřské školy, 1. stupně základní školy, speciálního pedagoga, vychovatele, nebo asistenta pedagoga podle § 20 odst. 1 zákona o pedagogických pracovnících. Poskytovatel je povinen zajistit alespoň 1 pečující osobu se vzděláním v pedagogické oblasti, která bude o děti pečovat v rozsahu nejméně 20 hod. týdně (rozvrh pracovní doby během týdne je v kompetenci poskytovatele, ze zákona nevyplývají žádné bližší požadavky).

Strava dětí podle věku

Pokud poskytovatel nežádá v rámci příspěvku na provoz dětské skupiny ze státního rozpočtu o normativ na náklady na stravování dětí, nevztahují se na stravování dětí v dětské skupině žádné výživové normy.

Způsob stravování si poskytovatel a rodič ujednají ve smlouvě o poskytování služby. Stravu může zajišťovat poskytovatel, rodič nebo kombinovaně, např. oběd zajišťuje poskytovatel a svačiny rodič. Pokud není ve smlouvě uvedeno jinak, zajišťuje pitný režim poskytovatel (pitná voda).

Dětem mladším 1 roku a v sousedské dětské skupině zajišťuje stravu vždy rodič.

V případě, že poskytovatel žádá o normativ na stravu, musí zajišťovat kompletní stravování (oběd i svačiny) a dodržovat výživové normy. Ty se liší pro děti do dne před třetími narozeninami a ode dne třetích narozenin.

Úhrada rodiče za službu podle věku dětí

Kritéria pro výši úhrady rodiče stanoví poskytovatel dle skutečných výdajů na službu, která má neziskový charakter.

Úhrada rodiče za službu je zastropována jen v případě, kdy je na kapacitní místo obsazené dítětem ve věku do 31. srpna po třetích narozeninách žádáno o příspěvek ze státního rozpočtu.

U dětí starší věkové kategorie není výše úhrady rodiče nijak právně regulována.

V sousedské dětské skupině je úhrada rodiče zastropována u obou věkových kategorií.

Podrobněji viz strop úhrady rodiče.

Rozdíly u sousedské dětské skupiny ohledně věku dětí

V sousedské dětské skupině se nerozlišuje na děti mladší a starší věkové kategorie podle počátku školního roku po třetích narozeninách dítěte. Výše státního příspěvku je zde stejná bez ohledu na věk, úhrada rodiče je vždy zastropována, stravování zajišťují rodiče všem dětem.

27

Děti mladší 1 roku věku mohou být jen ve skupině dětí mladších 4 let.

Evidence dětí v dětské skupině (údaje o dětech)

O kterých dětech vede poskytovatel v evidenci

Údaje a doklady vede poskytovatel o všech dětech, s jejichž rodiči má uzavřenou platnou smlouvu o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, nejpozději ke dni zahájení docházky dítěte.

Za rodiče se pro účely zákona číslo 247/2014 Sb. považuje také jiná osoba, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů.

Údaje a doklady k dítěti, které jsou součástí evidence, se uchovávají po dobu 10 let. Lhůta plyne od 1. ledna roku následujícího po ukončení smlouvy s rodičem dítěte.

Součástí evidence jsou osobní údaje, je nezbytné účinně zamezit přístupu nepovolaných osob k těmto údajům.

Evidence dětí – údaje a doklady

Prostá kopie nemá platnost originálu.

Povinností rodiče je poskytnout požadované údaje v zákonném rozsahu a bezodkladně oznamovat změny.

1. Základní údaje o dítěti, rodičích a pověřených osobách, rozsahu docházky, úhradě za službu, je praktické mít v jednom dokumentu

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresa místa pobytu dítěte,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení rodičů a adresa místa pobytu alespoň jednoho z rodičů, pokud je jiná než adresa pobytu dítěte,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa místa pobytu osoby, kterou rodič pověřil vyzvedáváním dítěte (pověřená osoba),
- d) dny v týdnu a dobu v průběhu dne, po kterou dítě má podle smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině pobývat,
- e) údaj týkající se výše úhrady rodiče za službu péče o dítě v dětské skupině,
- f) údaj o zdravotní pojišťovně dítěte,
- g) telefonní, popřípadě jiný kontakt na rodiče a na jím pověřenou osobu.

28

2. Povinný doklad ke dni nástupu dítěte:

- h) lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte, včetně potvrzení, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo že je proti nákaze imunní anebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci; lékařský posudek a doklad vydává dětský praktický lékař (pokud není dítě u lékaře registrováno, jiný dětský praktický lékař).

Platnost posudku o zdravotní způsobilosti je do doby změny zdravotního stavu dítěte.

3. Jen v případě čerpání státního příspěvku:

- i) vazba na trh práce, kterou dokládá rodič, nebo manžel, partner nebo registrovaný partner, druh rodiče žijící s rodičem ve společné domácnosti.

V případě nepřetržitého provozu dětské skupiny z dokumentu vyplývá zařazení do vícesměnného provozu (týká se např. nemocnic).

- j) jen pokud vazbu na trh práce nedokládá rodič: prohlášení osoby, že je manžel, partner nebo registrovaným partner, druh rodiče a žije s rodičem ve společné domácnosti.
- k) oznámení rodiče o uzavření smlouvy o poskytování služby péče o dítě v jiné dětské skupině, která také čerpá příspěvek na provoz dětské skupiny. Oznámení obsahuje údaj o tom, ve kterých dnech v týdnu a ve kterou dobu v průběhu dne má být služba péče o dítě v dětské skupině u jiného poskytovatele poskytována.

od 1. 5. 2026: také oznámení o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, včetně individuálního povinného předškolního vzdělávání.

4. Docházka

5. Smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

6. Plán výchovy a péče

7. Vnitřní pravidla

Je povinností uchovávat vždy alespoň 1 výtisk plánu výchovy a péče a vnitřních pravidel i po pozbytí jejich platnosti, po stejnou dobu, jako odpovídající smlouvy.

Jak dlouho uchovávat evidenci dětí?

Údaje a doklady k dítěti, které jsou součástí evidence, se uchovávají po dobu 10 let. Lhůta plyne od 1. ledna roku následujícího po ukončení smlouvy s rodičem dítěte.

29

Evidence docházky dítěte

Způsob vedení docházky není právně upraven. Z dokumentace musí vyplývat, v který den bylo dítě v dětské skupině přítomno, soulad se smlouvou a vnitřními pravidly. Pokud z dokumentu nevyplývá čas příchodu a odchodu dítěte, má se za to, že dítě bylo (mohlo být) přítomno po celou dobu uvedenou ve smlouvě s rodičem. Počtu dětí v jednom okamžiku odpovídá potřebný počet pečujících osob.

V sousedské dětské skupině je součástí evidence docházky podpis rodiče nebo pověřené osoby za každý provozní den.

Evidence docházky dětí není přímým podkladem pro nárok na příspěvek.

Očkování

Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině, včetně sousedské, může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.

Není povinností poskytovatele doklad hodnotit, ani vyžadovat dokládání informací o každém dalším očkování. Povinnost podrobit se stanoveným očkováním, včetně odpovědnosti rodičů, je upravena v § 46 zákona číslo 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Výhrada svědomí vůči očkování

Poskytovatel má povinnost řídit se zákonem, nemá právo přihlížet k prohlášení rodiče o výhradě svědomí.

Ze zákona o ochraně veřejného zdraví má povinnost přijmout jen dítě, které má příslušný doklad o očkování. Doklad je rodič povinen předložit nejpozději v den zahájení docházky dítěte. Služba péče o dítě v dětské skupině je založena na soukromoprávním vztahu. Poskytovatel, na rozdíl od ředitele mateřské školy, nerozhoduje o přijetí dítěte ve správním řízení. Právo na sladování rodinného a pracovního života není ústavně zaručeno.

Rozdíly v evidenci dětí u sousedské dětské skupiny

V sousedské dětské skupině navíc poskytovatel zajistí podpis rodiče nebo osoby rodičem pověřené k vyzvedávání dítěte, za každý den pobytu dítěte (pro vedení docházky postačí běžný sešit). V dětské skupině vede docházku dětí, nemusí být každý den podepsaná.

Vyzvedávání dítěte sourozencem

Zákonem o DS není stanovena povinnost rodiče pro výběr osoby, kterou hodlá vyzvedáváním dítěte pověřit, je to jeho rodičovská odpovědnost. Poskytovatel má povinnost vést údaje o této osobě v evidenci dětí.

Pokud by poskytovatel měl informace o konkrétní situaci, kdy by mohlo dojít k ohrožení dítěte, měl by o tom komunikovat s rodiči a pokud by nedošlo k nápravě, měl by být informován orgán sociálně-právní ochrany dítěte, například kdyby dítě z dětské skupiny vyzvedával sourozenec, který by následně nezajišťoval dozor na ulici při přecházení silnice apod.

Vazba rodiče na trh práce

Dokládání vazby na trh práce

Vazbu na trh práce pro účely doložení nároku na příspěvek ze státního rozpočtu dokládá rodič dítěte, manžel, partner nebo registrovaný partner podle jiného zákona nebo druh rodiče, který není rodičem dítěte, ale žije s rodičem ve společné domácnosti. Smlouvu však uzavírá vždy rodič.

Za rodiče se pro účely zákona č. 247/2014 Sb. považuje také jiná osoba, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů.

Doklad o vazbě na trh práce

1. základní pracovněprávní vztah (pracovní poměr, DPP, DPČ) nebo služební poměr

- pracovní smlouva nebo jiný dokument prokazující existenci základního pracovněprávního vztahu nebo služebního poměru rodiče (potvrzení od zaměstnavatele)

Jde-li o službu péče o dítě v dětské skupině poskytovanou v rozsahu 24 hodin během provozního dne (např. nemocnice), také zařazení do vícesměnného nebo nepřetržitého pracovního režimu,

2. denní forma studia

- potvrzení o studiu,

3. evidence uchazeče o zaměstnání

- potvrzení Úřadu práce – krajské pobočky Úřadu práce nebo pobočky Úřadu práce pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) o tom, že rodič je veden osoba je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání,

4. plnění povinnosti platit pojistné na sociální zabezpečení, nejde-li o osobu v základním pracovněprávním vztahu nebo služebním poměru

- čestné prohlášení

5. plnění povinnosti osoby samostatně výdělečně činné platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

- čestné prohlášení

6. péče o osobu blízkou, která je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), III (těžká závislost) nebo IV (úplná závislost),

- potvrzení krajské pobočky Úřadu práce nebo a pobočky pro Hlavní město Prahu o evidenci pečující osoby podle zákona o sociálních službách.

Dítě v pěstounské péči, prokázání vazby na trh práce u pěstouna

Pěstoun je osobou, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů, dle zákona o DS je považován za rodiče. Dokládá vazbu na trh práce jako jiný rodič. Umístění dítěte do dětské skupiny u pěstouna bez vazby na trh práce by však mohlo jít proti smyslu pěstounské péče, která spočívá v péči o toto dítě.

Z hlediska zákona o DS a vazby na trh práce platí: V případech, kdy není žádáno o příspěvek na provoz, se vazba na trh práce neproказuje. Pěstoun, který poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči a pobírá odměnu pěstouna, má povinnost platit pojistné na sociální zabezpečení, jedná se o vazbu na trh práce ve smyslu zákona o DS, často má také jinou vazbu na trh práce na základě jiné pracovní činnosti. Příspěvek při pěstounské péči u nezprostředkovaných pěstounů (osoby příbuzné a blízké, např. babička dítěte) není vazbou na trh práce ve smyslu zákona o DS.

Smlouvy s rodiči

Povinné náležitosti smluv s rodiči

- jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození dítěte
- místo a čas poskytování služby péče o dítě v dětské skupině,
- výše úhrady za poskytované služby a způsob jejího placení, je-li služba péče o dítě v dětské skupině poskytována s úhradou rodiče
- podmínky stravování dítěte včetně pitného režimu v návaznosti na délku pobytu a věk dítěte,
- ujednání o dodržování vnitřních pravidel,
- ujednání o postupu v případě onemocnění dítěte a dalších osob
- způsob ukončení právních vztahů vzniklých ze smlouvy,
- období trvání právních vztahů vzniklých ze smlouvy,
- údaj o tom, zda poskytovatel čerpá příspěvek na provoz dětské skupiny,
- prohlášení rodiče, že se seznámil s plánem výchovy a péče a vnitřními pravidly,
- období poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

V případě čerpání příspěvku na provoz navíc:

- adresa místa pobytu, rodné číslo dítěte, bylo-li přiděleno, a není-li dítě občanem České republiky, druh a číslo identifikačního dokladu vydaného Českou republikou a evropské číslo pojištěnce, bylo-li přiděleno,
- adresa elektronické pošty rodiče,

- povinnost rodiče oznámit poskytovateli bezodkladně uzavření smlouvy o poskytování služby péče o dítě v jiné dětské skupině, která také čerpá příspěvek na provoz dětské skupiny
- povinnost rodiče oznámit přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání nebo individuální vzdělávání dítěte podle školského zákona

Vzory smluv s rodiči

Vzorové smlouvy Úřadem práce ČR poskytovány nejsou. Není vhodné přebírání textů pro dokumentaci v dětské skupině od jiného poskytovatele bez přizpůsobení konkrétním podmínkám dětské skupiny.

Rodič nesouhlasí s ustanovením ve smlouvě

Smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je dvoustranným aktem, rodič by se před podpisem smlouvy měl podrobně seznámit s jejím obsahem.

Některá ujednání ve smlouvě jsou ponechána vůli smluvních stran. Poskytovatel může na některé podmínky rodiče přistoupit, pokud bude ujednání v souladu s požadavky zákona o DS a občanským zákoníkem.

Úřad práce ČR ani MPSV do smluvního vztahu poskytovatele a rodiče nevstupují, probíhá pouze kontrola dodržení zákonných požadavků.

33

Jeden poskytovatel končí činnost a dětskou skupinu bude dále provozovat jiný poskytovatel, smlouvy a dokumenty

Poskytovateli, který ukončí poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, Úřad práce ČR oprávnění zruší. Bude-li ve stejných prostorách následně působit jiná dětská skupina, nejedná se o převod činnosti, ale o vznik nového oprávnění s novými právy a povinnostmi.

Smlouva uzavřená mezi rodičem a poskytovatelem, který ukončil činnost, pozbývá zrušením oprávnění poskytovatele platnosti. Nový poskytovatel musí uzavřít s rodiči nové smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Tento nový poskytovatel je také povinen vést evidenci dětí v dětské skupině. Součástí evidence dětí je lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte včetně dokladu o očkování. Tento posudek je rodič povinen poskytovateli doložit nejpozději v den zahájení docházky dítěte do dětské skupiny a má platnost do změny zdravotního stavu dítěte.

Podle zvláštního právního předpisu, kterým je § 50 zákona číslo 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, má poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině povinnost přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Nesplnění této

povinnosti je přestupkem, nový poskytovatel by se tedy neměl spoléhat na to, že je lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte stále platný.

Doklad o vazbě rodiče na trh práce dokládáný pro účely nároku na příspěvek ze státního rozpočtu by mohl být využit i pro nový smluvní vztah, pokud nedošlo ke změně. Rodič má povinnost oznámit a doložit změny do 10 dnů ode dne jejich vzniku. Nový poskytovatel by se měl ujistit, že je doklad stále platný, v opačném případě by mohlo dojít k situaci, že bude příspěvek vyplacen neoprávněně.

Plán výchovy a péče a vnitřní pravidla, jsou součástí smlouvy?

Podle zákona o DS ve znění účinném do 30. dubna 2025 byly plán výchovy a péče a vnitřní pravidla povinnou přílohou smlouvy. Od 1. května 2025 nemusí být přílohou smlouvy. Poskytovatel má povinnost rodiče s těmito dokumenty seznámit před uzavřením smlouvy, tuto skutečnost rodič stvrzuje prohlášením ve smlouvě.

Poskytovatel je povinen informovat rodiče o změně plánu výchovy a péče a vnitřních pravidel a rodič je povinen se se změnami seznámit. Při změně plánu výchovy a péče nebo vnitřních pravidel může rodič odstoupit od smlouvy do 30 dnů ode dne, kdy je se změnami písemně seznámen.

V jaké formě se uzavírá smlouva? Je možné uzavírat smlouvy v elektronické podobě a uchovávat je po určenou dobu na disku? Je nezbytný uznávaný elektronický podpis, nebo stačí elektronické pero, podpis v tabletu?

Ze zákona musí být smlouva o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině uzavřena v písemné podobě. Vzhledem k tomu, že smlouva zakládá nárok na příspěvek ze státního rozpočtu, nejedná se v tomto ohledu čistě o soukromoprávní vztah a je nezbytné zajistit určitou míru právní jistoty. Jedná-li se o financování z prostředku EU, je postup zpřesněn v dotačních pravidlech, ohledně smlouvy jako podkladu pro výplatu příspěvku ze státního rozpočtu platí pochybnosti, zda nevěrohodný podpis poskytuje právní jistotu, obdobně:

Prostý elektronický podpis (do této kategorie spadá také dynamický biometrický podpis, tj. podepisování přes tablet) vykazuje jen minimální znaky důvěryhodnosti, dá se poměrně snadno zneužívat a ani argument, že je využíván bankami, není dostačující. Podstatné je, že takto poskytnutý podpis nevytvoří důvěru ve smyslu nařízení eIDAS či ZoSVD, protože pro tyto prosté elektronické podpisy není nastavena žádná licence, nejsou stanoveny žádné zákonné požadavky na poskytovatele takových zařízení a ani na zařízení samotné. Problém je v nedostatečné právní regulaci pro vytváření těchto podpisů a práci s nimi.

Podepisující osoba fakticky není při podpisu plně autonomní, „podepisuje se“ pouhým odevzdáním vzorku do softwarové aplikace a s technickou pomocí druhé osoby, respektive spíše třetí osoby, kterou si k tomu druhá strana najala, je podpis vložen do cílového

dokumentu. Podpis byl ovšem vytvořen samostatně, a nadále může existovat i bez připojení k podepsané písemnosti v určité databázi. Připojení odebraných dat (vzorku) na jinou písemnost, už bez vědomí a souhlasu poskytovatele podpisu, a to i opakovaně (neomezeně), popř. i odpojení odebraných dat (vzorku) z poskytnutého podpisu není nepravděpodobné.

Přímo k (dynamickému) biometrickému podepisování se česká judikatura zatím explicitně nevyjádřila, avšak ze závěrů Nejvyššího soudu plyne, že k jiným verzím „prostých“ elektronických podpisů postavil negativně. Pokud byl nějaký elektronický podpis judikaturou explicitně požadován, šlo (zatím) o podpis „zaručený“, kdy „použití zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu a vytvořeného pomocí prostředku pro bezpečné vytváření podpisu“ umožňuje „ověřit, že datovou zprávu podepsala osoba uvedená na tomto kvalifikovaném certifikátu“. To ale není definice jen „zaručeného“ elektronického podpisu (bez dalšího), ale v podstatě stávající definice kvalifikovaného elektronického podpisu podle nařízení eIDAS. To aproboval i Ústavní soud ve svých rozhodnutích (např. sp. zn. II. ÚS 1347/10, sp. zn. IV. ÚS 1753/19).

- Pod pojem uznávaného podpisu tak lze zahrnout legislativní zkratku pro dva druhy elektronického podpisu, a to

1. elektronický podpis „kvalifikovaný“ (evropský, podle nařízení eIDAS) a

2. elektronický podpis („český uznávaný“), který je „zaručený“, založený na kvalifikovaném certifikátu, ale nevyžaduje již použití kvalifikovaného prostředku pro vytvoření podpisu, a tím splňuje jen jednu ze dvou dodatečných podmínek pro kvalifikovaný elektronický podpis. Tento podpis není, jako národní výjimka, mimo ČR uznáván.

35

Rozdíly ve smlouvě s rodičem u sousedské dětské skupiny

Poskytovatel služby péče o dítě v sousedské dětské skupině uzavírá smlouvy s rodiči za stejných podmínek jako v běžné dětské skupině.

Úhrada rodiče za službu péče o dítě v DS

Strop úhrady rodiče

Poskytovatel stanoví výši úhrady rodiče s ohledem na skutečné výdaje související se službou, která je svým charakterem službou neziskovou a má být pro rodiče dostupná.

U dětí mladší věkové kategorie a u všech dětí v sousedské dětské skupině je poskytovatel ze zákona při stanovení výše úhrady omezen stanoveným limitem.

Důvodem je zamezení nedovolené veřejné podpory při poskytování veřejných prostředků dle evropského práva. Do 30. dubna 2025 byla nařízením vlády stanovena měsíční výše úhrady nařízením vlády, nebylo zákonem upraveno, jak se výše úhrady poníží v případě docházky v menším než celotýdenním rozsahu. Pro zajištění jistoty souladu s evropským právem došlo s účinností od 1. května 2025 k úpravě.

Maximální úhrada rodiče je z důvodu flexibility stanovena v denní výši, poskytovatel nemusí stanovit denní úhradu, pokud jím stanovená měsíční úhrada rodiče nepřesáhne v přepočtu zákonný limit. Zaokrouhuje se na celé koruny dolů. Při docházce v rozsahu 1 až 3 dny v týdnu může být maximální denní výše až o 10 % vyšší. Navýšení o 10 % je pro poskytovatele možnost, ne povinnost.

Výše měsíční minimální mzdy **2025:** 20 800 Kč

Maximální denní výše úhrady rodiče (2025)	
Docházka 4-5 dní v týdnu	max 318 Kč / den
Docházka 1-3 dny v týdnu	max 349,8 Kč / den

Výpočet:

4násobek měsíční minimální mzdy (MMM) = 1/3 roční výše minimální mzdy (12krát MMM děleno 3 = 4krát MMM) se vydělí číslem 261 = průměrný počet pracovních dní včetně státních svátků. Zaokrouhlí se na celé koruny dolů.

Při docházce v rozsahu 1 až 3 dny v týdnu může být denní výše úhrady zvýšena až o 10 %.

Příklad:

Maximální měsíční výše příspěvku stanovena pro rok 2025 nařízením vlády podle předchozí právní úpravy: **5 059 Kč**. Při celotýdenní docházce se jedná v přepočtu o méně než 318 Kč na den. Zákonná podmínka je dodržena i nadále, není nezbytné kritéria pro úhradu rodiče nijak měnit. Stejně tak, pokud při částečné docházce bude stávající stanovena výše úhrady nižší než maximální. **Poskytovatel nemá povinnost od rodičů vybírat maximální možnou výši úhrady.**

Do počtu dní v měsíci jsou pro účely výpočtu státní svátky zahrnuty. Zda je rodič povinen platit za den státního svátku, záleží na smluvním ujednání mezi poskytovatelem a rodičem.

Pro výpočet maxima u částečné docházky hraje roli kombinace dní (v měsíci květnu 2025 jsou pondělí, úterý a středa 4x, čtvrtek a pátek 5x.)

Zejména pro rodiče může být obtížnější se ve výpočtu vyznat, je možné využít pomůcku pro ověření správnosti výpočtu: „Kalkulačka úhrady rodiče“ <https://www.mpsv.cz/financovani-detskych-skupin>

Je povinností stanovit výši úhrady rodiče na den?

Zákonná povinnost bude naplněna, když v přepočtu nebude překročena maximální stanovená denní výše úhrady. Každý měsíc má jiný počet dní, jinak mohou vycházet dny v týdnu.

Příklad: Není povinností stanovit denní výši 200 Kč a za celotýdenní docházku v květnu vybírat 4 400 Kč, v červenci 4 600 Kč a v listopadu 4 000 Kč. Je možné po celý rok vybírat např. 4 500 Kč měsíčně.

V případě, že poskytovatel nastavil kritéria na zákonné maximum, bude nezbytné každý měsíc připravit podklady k platbě podle počtu dní dle smlouvy.

Pro ověření zákonného limitu je možné využít jednoduché pomůcky pro ověření správnosti výpočtu: „Kalkulačka úhrady rodiče“ <https://www.mpsv.cz/financovani-detskych-skupin>

Zahrnuje maximální úhrada rodiče u mladších dětí i stravné?

Způsob zajištění stravy musí být mezi poskytovatelem a rodičem ujednán ve smlouvě, stravné se do úhrady za službu nezapočítává.

37

Poplatky nad rámec stanovené úhrady

Pro děti mladší věkové kategorie je stanoven strop úhrady rodiče. Co vše je v úhradě za službu zahrnuto?

- **výtvarné potřeby**

Aktivity konané v rámci Plánu výchovy a péče se zahrnují do stanovené maximální výše úhrady rodičem. Výtvarné potřeby jsou běžným spotřebním materiálem, který je k naplňování Plánu výchovy a péče potřebný.

- **hygienické potřeby (pleny)**

Úhradu za hygienické potřeby ve smyslu osobních hygienických potřeb pro děti zákon neupravuje, o náklady za službu se nejedná. Předpokladem je úhrada nákladů dle cen obvyklých v místě a čase, náklady hradí jen rodiče dětí, které tyto potřeby využívají, nesmí podmiňovat dostupnost služby. Rodič by měl mít možnost osobními potřebami dítě vybavit z vlastních zdrojů.

- **zájmové aktivity (kroužky)**

Pravidelné zájmové aktivity (kroužky) nad rámec plánu výchovy a péče je možné realizovat v prostorách dětské skupiny mimo její provozní dobu za dodržení stanovených hygienických podmínek.

- **mimořádné akce typu divadlo nebo výlet?**

Mimořádné akce je možné realizovat se souhlasem rodičů nad rámec běžné péče dle cen obvyklých v místě a čase, nesmí však podmiňovat dostupnost služby.

Pozdní vyzvedávání dítěte po provozní době DS

Podmínky je vhodné upravit ve vnitřních pravidlech či smlouvě s rodiči. Kvůli pozdnímu vyzvednutí dítěte z DS po provozní době vznikne pečující osobě přesčas nad stanovený týdenní rozsah práce. Zaměstnavatel uhradí pečující osobě plat a příplatek za přesčas a má regresivní nárok vůči rodiči. Rodič má dle občanského zákoníku povinnost k náhradě škody. Škoda se hradí v penězích, hradí se skutečná škoda. Rodič tak nahradí nejen mzdové prostředky, ale i případně další náklady. Dle občanského zákoníku je přepokládáno nedbalostní porušení, zákonný zástupce se povinnosti zproští, prokáže-li, že nejednal zaviněně.

Nepřítomnost dítěte v DS a úhrada rodiče

Podmínky je vhodné upravit ve smlouvě a vnitřních pravidlech, z právního předpisu nevyplývají. Stravné není součástí úhrady za službu, za nezkonzumovanou, odhlášenou stravu rodič neplatí.

Rozdíly v úhradě rodiče u sousedské dětské skupiny

Výše úhrady rodiče je v sousedské dětské skupině s ohledem na neziskový charakter služby zákonem omezena u obou věkových kategorií, viz strop úhrady rodiče.

Pro ověření správnosti je možné využít jednoduché pomůcky: „Kalkulačka úhrady rodiče“ <https://www.mpsv.cz/financovani-detskyh-skupin>.

Stravování dětí

Právní předpisy pro stravování dětí

Poskytovatel s rodičem ujedná způsob stravování ve smlouvě, není povinen zajišťovat stravovací služby. Dětem mladším 1 roku a dětem v sousedské dětské skupině zajišťuje stravu vždy rodič.

Výroba, uchování, ohřev a podání stravy musí být v souladu s požadavky správné hygienické praxe stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti hygieny potravin a v souladu s právními předpisy upravujícími činnosti epidemiologicky závažné.

Pokud zajišťuje dítěti stravu poskytovatel, vztahují se na výrobu, přípravu, rozvoz, přepravu, značení, skladování a uvádění pokrmů do oběhu, včetně zmrazených a zchlazených pokrmů, právní předpisy upravující činnosti epidemiologicky závažné a provozování stravovací služby musí být zajištěno v souladu s povinnostmi stanovenými přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti hygieny potravin.

Pokud poskytovatel nežádá v rámci příspěvku na provoz dětské skupiny ze státního rozpočtu o normativ na náklady na stravování dětí, nevztahují se na stravování dětí žádné výživové normy, způsob stravování se řídí smluvním ujednáním s rodiči. Stravu může zajišťovat poskytovatel, rodič nebo kombinovaně, např. oběd zajišťuje poskytovatel a svačiny rodič.

V případě, že poskytovatel žádá o normativ na výdaje spojené se stravováním dětí, musí zajišťovat kompletní stravování (oběd i svačiny) a dodržovat výživové normy. Ty se dle věku dětí liší:

- od 1 roku do 3 let (tj. ode dne 1. narozenin do dne před 3. narozeninami) se strava řídí výživovými normami dle prováděcí vyhlášky číslo 350/2021 Sb.
- od 3. narozenin do zahájení povinné školní docházky se strava řídí výživovými normami dle vyhlášky číslo 107/2005 Sb., o školním stravování.

39

Výživové normy na sebe navazují, v řadě případů je možné oběma věkovým skupinám podávat stejnou stravu, případně s mírnou úpravou u mladších dětí, včetně velikosti porce.

Poskytovatel nemusí dodržovat výživové normy, může žádat o příspěvek ze státního rozpočtu bez normativu na výdaje spojené se stravováním dětí.

K problematice stravování dětí v dětských skupinách a k výživovým normám pro děti mladší věkové kategorie je k dispozici záznam ze semináře <https://www.mpsv.cz/informacni-materialy>.

Dodržení výživových norem při odběru stravy od dodavatele

Výživové normy se na stravu dětí v DS vztahují pouze v souvislosti s čerpáním normativu na výdaje spojené se stravováním dětí v rámci příspěvku ze státního rozpočtu. Odpovědnost za dodržení výživových norem je na poskytovateli, který je příjemcem příspěvku ze státního rozpočtu.

Normativ na výdaje spojené se stravováním dětí ve výši dle věku dítěte náleží v případě, kdy poskytovatel služby zajišťuje dítěti stravu v plném rozsahu (tzn. oběd a dvě svačiny v případě celodenního obsazení kapacitního místa, je-li kapacitní místo obsazeno jen po část dne, jedná se o stravu poskytovanou v této době.

Od dodavatele stravy by tedy měl požadovat nejen smluvní závazek, že bude dodržovat výživové normy, ale také podklady k prokázání, že tomu tak je. Při kontrole plnění výživových norem v souvislosti s čerpáním normativu na výdaje spojené se stravováním dětí bude postupováno obdobně jako ve školských zařízeních.

Dodržení výživových norem při docházce do DS jen po část dne

Dítěti, které navštěvuje DS jen po část dne, bude poskytnuta minimálně strava, která se podává v době, kdy je v DS přítomno. Výše normativu na výdaje spojené se stravováním dětí náleží dle délky obsazení kapacitního místa.

Alergie nebo stravovací omezení u dětí

Způsob stravování je v těchto případech nutné smluvně ujednat s rodičem. Pokud poskytovatel žádá v rámci příspěvku na provoz DS o normativ na výdaje spojené se stravováním dětí na kapacitní místo, které je obsazené dítětem se stravovacím omezením podle dietního režimu doloženého lékařským potvrzením, musí být dítěti poskytnuta strava dle jeho stravovacího omezení v dietním režimu, za podmínek stanovených poskytovatelem stravovacích služeb a v souladu s ujednáním ve smlouvě s rodičem.

Poskytovatel tedy nemá povinnost zajistit dítěti stravu v dietním režimu, žádá-li však o normativ na výdaje spojené se stravováním dětí, musí stravu zajistit dle stravovacího omezení uvedeného v lékařském potvrzení dítěte.

Poskytovatel může žádat o státní příspěvek bez normativu na výdaje spojené se stravováním dětí, případně může o tento normativ žádat jen u některých dětí.

Jaké jsou rozdíly ve stravování dětí u sousedské dětské skupiny?

V sousedské dětské skupině zajišťuje stravu dítěti vždy rodič bez ohledu na věk dítěte. V dětské skupině u dětí od 6 měsíců do dne před prvními narozeninami zajišťuje stravu rodič, u dětí od dosažení 1 roku věku je strava zajišťována dle smluvního ujednání poskytovatele s rodičem.

Kontroly, standardy kvality péče

Nežádáme o příspěvek, musíme dodržovat standardy kvality péče?

Standardy kvality péče musí dodržovat všichni poskytovatelé. Jedná se o základní požadavky na kvalitu služby. Právní úprava je uvedena v zákoně číslo 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a v prováděcí vyhlášce.

Kdo kontroluje dodržování standardů kvality v dětských skupinách?

Kontrolní pravomoc vůči dětským skupinám má Úřad práce ČR. K provedení kontroly jsou pověřeni proškolení specialisté.

Probíhá kontrola standardů kvality na základě předchozího ohlášení, anebo bez ohlášení?

Zákon o kontrole umožňuje obojí. Záviset to může mj. i na tom, zda kontrola bude uskutečňována na základě kontrolního plánu, nebo na základě podnětu.

Poskytovatel nebo jím pověřená osoba nejsou přítomni a pečující osoby se nemohou kontrole věnovat a nemají přístup ke všem dokumentům

Kontrolní orgán uvědomí poskytovatele o zahájení kontrolní činnosti. Pokud se může dostavit, je přizván. I v případě, kdy se nedostaví, kontrola aktuálního stavu může probíhat a následně může pokračovat v přítomnosti poskytovatele nebo jím pověřené osoby.

Jak může být zajištěna součinnost při kontrole, když bude poskytovatelka zároveň pečující osobou a nemá, kdo by ji vystřídal?

Kontrolní činnost nesmí ohrozit bezpečnost dětí. Kontrola může probíhat hospitační činností, ve vhodnějším čase lze provést další šetření nebo analýzu dokumentů, kontrolující si může vyžádat zaslání dokumentů.

Jaký je časový rozsah kontrol standardů kvality péče?

Záleží na tom, co bude předmětem kontroly a jaké bude zjištění. Předmět kontroly může být zúžen a může probíhat kontrola např. jen jednoho kritéria. Pokud budou kontrolována všechna kritéria a personální podmínky dovolí efektivní součinnost, může kontrola na místě probíhat jeden den, není ale vyloučena ani kontrola vícedenní či naopak při kontrole dílčí části standardů kontrola na místě jen s krátkým ověřením. Vyloučena není ani kontrola prováděná distančním způsobem, např. ověření, že poskytovatel má řádně zpracované

dokumenty, které jsou vyžadovány v písemné podobě. Do realizace kontroly spadá i fáze zpracování protokolu, případné vyřizování námitek a kontrola splnění nápravného opatření.

Poskytovatel má více dětských skupin v jedné budově. Děti jsou rozdělené podle věku. Stačí jedny standardy pro všechny s tím, že by plán výchovy a péče byl pro každou dětskou skupinu zvlášť?

Standardy kvality péče nejsou dokumentem, který musí poskytovatel povinně písemně zpracovat. Jde především o splnění kritérií vlastní praxí s tím, že pouze některé dílčí části je nutné mít zpracovány v písemné podobě. Je na rozhodnutí poskytovatele, zda je v konkrétních podmínkách účelnější zpracovat jeden dokument pro všechny dětské skupiny (např. adaptační proces, plán výchovy a péče) s nastavením společných pravidel, nebo bude kladen důraz na specifika jednotlivých dětských skupin (např. s ohledem na rozdílné potřeby dětí v různém věku).

Jak je definováno a posuzováno informování veřejnosti v oblasti dodržování vnitřních pravidel?

Optimální je vnitřní pravidla zveřejnit na webových stránkách tak, aby potenciální zájemci získali potřebné informace. Dětské skupiny však nemají povinnost provozovat webové stránky. Pro splnění kritéria by proto minimálně mělo být na budově označení dětské skupiny k uvědomění veřejnosti, že se zde nachází instituce se službou péče o dítě v dětské skupině nebo sousedské dětské skupině. S vnitřními pravidly by měli mít zájemci možnost se seznámit na základě jejich vyžádání.

42

Rozdíly ve standardech kvality péče u sousedské dětské skupiny

Kritéria standardů kvality péče jsou hodnocena vždy ve vztahu ke konkrétní dětské skupině a konkrétní situaci. Nejedná se o soubor dokumentů, ale především praxi při poskytování služby. Naplnění kritérií je hodnoceno s ohledem na dosahování cílů, ke kterým směřují. Pokud nemá poskytovatel (u sousedské dětské skupiny) zaměstnance, není vyhodnocováno kritérium péče o zaměstnance v oblasti personálního zabezpečení.

Financování provozu dětské skupiny

Je na provoz DS přispíváno ze státního rozpočtu?

Od roku 2022 je po splnění zákonných podmínek zajištěno systémové financování účelově vázaným nárokovým příspěvkem na provoz dětské skupiny. Žádost může podat každý poskytovatel s platným oprávněním s výjimkou organizačních složek státu a státních

příspěvkových organizací, které financují provoz dětských skupin s přispěním státního rozpočtu jiným způsobem.

Kde požádám o příspěvek?

O příspěvek může poskytovatel požádat ve zvláštní aplikaci až po udělení oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Aplikaci naleznete na webových stránkách <https://www.mpsv.cz/detske-skupiny>.

Jak je vyplácen příspěvek na provoz dětské skupiny?

Příspěvek na provoz dětské skupiny je vyplácen měsíčně Úřadem práce ČR, a to za předcházející kalendářní měsíc, na základě oznámení obsazenosti kapacitních míst za předcházející kalendářní měsíc do pátého dne v měsíci.

Nárok na příspěvek na provoz dětské skupiny

Dětská skupina, na jejíž provoz se o příspěvek žádá, musí mít alespoň 3 kapacitní místa.

Musí být prokázána vazba na trh práce (podrobněji v rámci jiné otázky).

V sousedské dětské skupině není nárok na příspěvek na místo obsazené vlastním dítětem poskytovatele ve věku do zahájení povinné školní docházky, o něž pečuje v provozní době.

Při přerušení poskytování služby náleží příspěvek v délce 5x počet provozních dnů v týdnu během kalendářního roku. V případě, že DS začala provozovat službu v průběhu roku, doba se poměrově krátí. Ministerstvo může rozhodnout o důvodech zvláštního zřetele hodných (pandemie, přírodní katastrofy apod.), kdy je příspěvek poskytován, i když došlo k přerušení poskytování služby nad uvedený počet provozních dní.

Kapacitní místo musí být obsazeno alespoň 3 souvislé hodiny jedním dítětem. Obsazenost se prokazuje na základě údajů ze smlouvy uzavřené mezi poskytovatelem a rodičem dítěte, pokud jsou ve smlouvě uvedeny dny a přesná doba, kdy dítě obsazuje kapacitní místo. Pokud toto ve smlouvě uvedeno není, je třeba vést pro účely prokázání obsazenosti kapacitního místa denní docházku dítěte jakožto přílohu smlouvy.

Kdy je stanovena výše normativů na kalendářní rok

Normativy pro dětské skupiny jsou odvozeny od normativů stanovených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro soukromé mateřské školy podle zákona číslo 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením. Výše normativů je známa vždy do konce ledna kalendářního roku, na který je poskytován příspěvek. Pro dětské skupiny se roční školský normativ přepočítá na denní výši.

Výše státního příspěvku

Výše státního příspěvku závisí na obsazení kapacitních míst na základě uzavřených smluv s rodiči. Normativy pro dětské skupiny se odvozují od normativů na dítě v mateřské škole nebo třídě s celodenním provozem a dítě stravované ve školní jídelně – výdejně, jde-li o dítě mateřské školy.

Výpočet normativů pro dětské skupiny:

Roční školský normativ (na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy [Normativy soukromých škol, MŠMT ČR dělíme 261](#) (průměrný počet pracovních dnů vč. svátků) a násobíme, pokud kapacitní místo obsadí

- dítě mladší věkové kategorie v DS = 1,7 normativu MŠMT
- dítě starší věkové kategorie v DS = 1,0 normativu MŠMT
- dítě v sousedské dětské skupině pro obě věkové kategorie = 0,8 normativu MŠMT

Poskytovatel v aplikaci zadá údaje ze smluv, výše příspěvku se vypočítá automaticky.

Dítě mladší věkové kategorie je ve věku od 6 měsíců do 31. srpna po dosažení 3 let, tj. nejpozději narozené 31. srpna. Dítě starší věkové kategorie je dítě, které tří let věku dosáhlo před 1. září, do zahájení povinné školní docházky.

44

Co je to služba obecného hospodářského zájmu?

Služby obecného hospodářského zájmu jsou podskupinou služeb obecného zájmu. Nejedná se o klasické služby poskytované na trhu, ale o služby, které se vyznačují svým zvláštním charakterem. Tyto služby jsou obvykle zajišťovány státem, krajem či obcemi ve veřejném zájmu (tzn. v zájmu veřejnosti) a specifickým znakem těchto služeb je fakt, že pokud by nebyly finančně podporovány veřejnými subjekty, nebyly by poskytovány na trhu vůbec nebo by byly poskytovány v nižší kvalitě či rozsahu. Opodstatněnost finanční podpory služeb obecného zájmu ze strany veřejných subjektů vychází z tržního selhání v oblasti nabídky těchto služeb.

V případě dětských skupin je službou obecného hospodářského zájmu služba péče o dítě v dětské skupině, které dosáhlo tří let věku, a to počínaje dnem 1. září do zahájení povinné školní docházky dítěte za podmínek stanovených zákonem.

Ministerstvo práce a sociálních věcí pověřuje poskytovatele s platným oprávněním k poskytování služby obecného hospodářského zájmu. Jedná se o dvoustranný akt, poskytovatel se rozhodne, zda pověření přijme, zejména s ohledem na to, pro jakou věkovou kategorii je dětská skupina dle vnitřních pravidel určena.

Dle Evropského práva se sleduje celková částka podpory de minimis udělená jednomu podniku poskytujícímu služby obecného hospodářského zájmu, nesmí v žádném tříletém období přesáhnout částku 750 000 eur.

Důvod stropování úhrady rodiče u mladších dětí

Příspěvek na provoz dětské skupiny nenáleží, pokud by jeho poskytnutí bylo v rozporu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropské unie nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě. Měsíční úhrada od rodiče musí být vždy nižší než státní příspěvek na místo obsazené dítětem tohoto rodiče. Respektive soukromé zdroje na financování provozu dětské skupiny musí být nižší než příspěvek ze státního rozpočtu. Soukromé zdroje zahrnují například také dary.

Vycházíme z vyjádření Evropské komise, Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž: příspěvek je určen na provoz dětských skupin, které splňují stanovené požadavky z hlediska kvality, dostupnosti a ceny. Měsíční příspěvek od rodičů představuje pouhý zlomek skutečných nákladů na danou službu. Systém dětských skupin by tedy měl být v konečném důsledku převážně financován z veřejných zdrojů. Příspěvek státu je vyšší než příspěvek od rodičů. Poskytovatelé mají povinnost službu poskytovat na neziskové bázi a při splnění podmínek stanovených státem. Zavedením opatření stát usiluje o splnění jeho povinností vůči občanům v sociální, kulturní, pedagogické a vzdělávací oblasti a o částečné odstranění rozdílů v souladu s tzv. Barcelonskými cíli.

Zvláštní příspěvek na péči o děti se specifickými potřebami

Dětské skupiny nemají povinnost přijímat děti se specifickými potřebami, pokud poskytovatel nemá pro péči o ně dostatečné podmínky. Poskytovatel je povinen přizpůsobit počet pečujících osob nad rámec minimálního počtu potřebám dětí, mimo jiné jejich věku, zdravotnímu stavu a délce pobytu v dětské skupině. Pro předškolní vzdělávání dle školského zákona je k dispozici celý systém podpůrných opatření. Služba péče o dítě v dětské skupině je zaměřena na sladování rodinného a pracovního života rodičů. Systém pro poskytování zvláštních podpůrných opatření také v dětských skupinách není prozatím zaveden, zvláštní příplatek není poskytován.

Jaké jsou rozdíly ve financování u sousedské dětské skupiny

Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině má nárok na příspěvek na obsazené kapacitní místo ve výši 80 % normativu pro soukromé mateřské školy. Není rozlišováno mezi věkovými kategoriemi u dětí. Stravu zajišťují dětem vždy rodiče, není tedy poskytován normativ určený na výdaje spojené se stravováním dětí. Na místo obsazené vlastním dítětem poskytovatele normativ nenáleží. Příspěvek je poskytován v režimu de

minimis s limitem 300 000 Eur pro jeden podnik v tříletém období. Úřad práce ČR je povinen evidovat poskytnutou podporu, na poskytovatele služby péče o dítě v sousedské dětské skupině to vzhledem k charakteru služby nemá žádné dopady (výše příspěvku nikdy nemůže tohoto limitu dosáhnout).